

Nr. 03 // 2018

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Tema: Organisering

Fagbevægelsen skal tilbyde en fantastisk vision [s.12-23]

Chip-industriens største sikkerhedsproblem [s.08]

Kvindernes vej ud af it [s.30]

PROSA

Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Afskaf beløbsordningen

Arbejdsgiverne er igen i gang med et lobbyarbejde for at sænke det beløb, der skal til, for at man uafhængigt af, hvad man skal lave, kan få opholdstilladelse i Danmark, når man kommer fra lande uden for EU.

De råber højt om mangel på arbejdskraft. I dag skal man have 420.000 kroner i årsløn for at få opholdstilladelse efter beløbsordningen. Det er blot 35.000 kroner om måneden inklusive pension. Det er bestemt ikke for højt, snarere for lavt. Det vil arbejdsgiverne nu gerne have nedsat til 27.100 kroner om måneden.

I PROSA siger vi velkommen til arbejdskraft fra alle lande. Men det, der giver mening, er at hente topspecialister – og vel at mærke til den samme løn som deres kommende danske kolleger.

Vi mener, det er vigtigt, at virksomhederne kan få arbejdskraft, men formålet skal ikke være løndumping. Det er det i mange tilfælde allerede nu, og helt galt bliver det, hvis lønnen skal sættes yderligere ned.

Og der er andre muligheder. Arbejdsgiverne kan tage et ansvar, også når det kræver, at der skal noget uddannelse til, før de rette kompetencer er på plads. Mange har mistet – og mister faktisk fortsat - dagpengereetten. Og der er stadig arbejdsløse, selv om de er blevet færre. Her må arbejdsgiverne være med til at bibringe den uddannelse, der måtte mangle.

Faktisk vil jeg foreslå, at man helt fjerner beløbsordningen og holder sig til at bruge de ordninger, hvor det er et krav, at aflønningen er på niveau med dansk løn for det tilsvarende arbejde.

Der er ikke noget, der tyder på, at beløbsordningen med sin nuværende minimumsgrænse hæmmer tilgangen af

it-professionelle fra udlandet. Vi har i Danmark store indiske virksomheder, der i høj grad beskæftiger indiske it-folk, eksempelvis Tata, som har sine indiske medarbejdere ansat i en virksomhed, der ikke har overenskomst, og de danske medarbejdere i et datterselskab med overenskomst. Men vi kan konstatere, at de danske medarbejdere, som kommer med over i disse virksomheder i forbindelse med overtagelse af opgaver fra mange andre virksomheder, sjældent er ansat ret længe. Ganske enkelt fordi inderne er billigere. Virksomhederne mangler altså ikke arbejdskraft, men vil gerne slippe med mindre i løn til medarbejderne.

Andre it-firmaer med indiske medarbejdere ønsker ikke at fremlægge dokumentation for, at dansk lovgivning overholdes. Senest har PROSA og HK i fællesskab indgået overenskomst med den indiske it-gigant Tech Mahindra, men også her er der modvilje mod at fremlægge dokumentation for, at overenskomst og lovgivning overholdes.

Så væk med beløbsordningen, og indfør ordentlig kontrol med, om der betales løn svarende til det danske lønniveau. Det er jo indlysende, at hvis en arbejdsgiver kan slippe af sted med at ansætte billig udenlandsk arbejdskraft, så stiller det den danske arbejdskraft i en vanskelig og ulige konkurrencesituation.

PROSA byder fortsat udenlandske it-folk velkommen i Danmark – det skal bare ikke være som løntrykkere.

Læs mere og kommentér

<https://www.prosa.dk/link/z-6bb2e60>

Prosabladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, prosabladet@prosa.dk **Redaktion: Konstitueret redaktør:** Stine Nysten, sny@prosa.dk **korrekturlæser** Lene Sekjær **grafiker** Claus Andersen, Kindly **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli måned **Næste gang:** 6. april **Læserbreve/debatindlæg deadline:** 12. marts **Offentliggøres et indlæg, vil det blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på [prosa.dk/link/23](https://www.prosa.dk/link/23)** **Indlæg, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse** **Synspunkt på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen** **Prosabladet modtager gerne input og tips fra læserne på redaktion@prosa.dk** **Redaktionsudvalg (redaktionsudvalg@prosa.dk): Formand:** Michael Harly **Udvalgsmedlemmer:** Christian A. Christensen og Martin Joakim Wielandt **Annøncer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmmedia.dk **Layout:** Kindly **Teknisk produktion og tryk:** Clausen Grafisk **Forsidefoto:** Lizette Kabré

“Det er lidt ligesom Egon Olsen fra Olsen-Banden. Han kender ikke koden til pengeskabet, men han kan høre klikket, når han drejer på kodehjulet”

Sikkerhedsforsker Anders Fogh om sin fornemmelse af sårbarheder i moderne chip-design.

Se alle tidligere blade på Prosa.dk

Indhold

IT-AKTUELT

DuckDuckGo giver websites privacy-karakter ... 04

Ud over at blokere trackers giver DuckDuckGo nu også en karakter til websites baseret på deres håndtering af brugernes privatliv.

CHIP-SIKKERHED

Dansker på sporet af Meltdown- og Spectre-sårbarhederne ... 08

Læs historien om, hvordan sikkerhedsforsker Anders Fogh sammen med en lille håndfuld sikkerhedsekspertes var med til at afdække chip-industriens største sikkerhedsproblem.

ORGANISERING

Tema: Amerikansk opsang til dansk fagbevægelse ... 12

PROSA inviterede i slutningen af januar Zack Exley, den amerikanske senator Bernie Sanders' seniorrådgiver, til landet for at blive klogere på den svære kunst at mobilisere folk.

Tema: Tænk nyt – og få flere medlemmer ... 22

Det er godt at hente inspiration fra udlandet, men der er også forskelle på dansk og amerikansk fagforeningsarbejde, påpeger to arbejdsmarkedsforskere.

BOGANMELDELSE

Kampen om nørdernes virtuelle nirvana ... 24

Hvem skal bestemme over nettet og over fremtidens sociale spil- og arbejdsplatforme? Science fiction-forfatteren Ernest Cline har med romanen 'Ready Player One' et bud.

ELEKTRONIK

Bizar, nytteløs og samfundsændrende forbrugerelektronik ... 29

Den årlige forbrugerelektronik-messe CES viste, at hverdagsting ikke længere kun skal være internet-opkoblede – de skal også være smarte. Er det dumt?

IT-BRANCHEN

Kvindernes vej ud af it ... 30

Den ulige kønsfordeling i it-faget er en historie om uddannelser, som ikke appellerer til kvinderne, men det er også en historie om skævheder på it-arbejdsmarkedet.

MIN A-KASSE

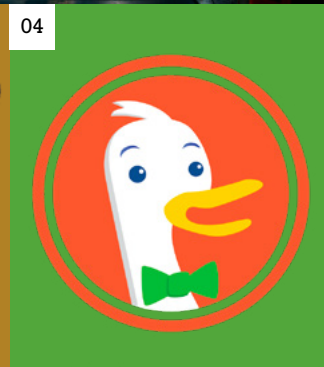
Sørg for at holde din ferie ... 34

Du skal, hvis du ønsker det, holde din resterende ferie inden den 30. april. Som ledig kan du ikke overføre feriepenge til det nye ferieår.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag ... 36

Bliv klogere på, hvordan du kan køre store projekter med SAFE, få gode råd til at få styr på din indbakke, og lær kunsten at undgå dårlige møder.

Amerikanske stater (gen)indfører NETNEUTRALITET

New Jersey blev den tredje amerikanske stat, der lovgiver om, at internetudbydere ikke må blokere, nedprioritere eller opprioritere nettrafik til websites. New Jersey slutter sig dermed til New York og Montana, der også har valgt at lovgive om netneutralitetsprincippet, som tilskriver, at internetudbydere behandler al nettrafik ligeværdigt. De tre stater går imod Trump-administrationens beslutning om at fjerne netneutralitet. Trump-administrationen udpegede en ny formand, Ajit Pai, for det amerikanske teletilsyn, FCC, i januar 2017. Ajit Pai har tidligere arbejdet for tele- og internetudbyderen Verizon, ligesom han er kendt for sin modstand mod netneutralitet. I december 2017 be-

sluttede FCC, at internetudbydere gerne må op- og nedprioritere nettrafik. FCC's december-beslutning omstødte en tidligere FCC-beslutning fra Obama-administrationens tid om, at amerikanske internetudbydere skal overholde netneutralitet. Internettet blev født med netneutralitet, men der eksisterer forskellige tekniske løsninger, der gør det muligt at skelne mellem eksempelvis YouTube-trafik og Netflix-trafik. Internetudbydere ser derfor nye forretningsmuligheder uden netneutralitet med mulighed for pris-differentiering, mens indholdsleverandører og populære websites ønsker netneutralitet.

dmy

DuckDuckGo

giver websites privacy-karakter

Den privatlivsrespekterende søgemaskine DuckDuckGo gemmer ikke brugernes søgehistorik og anvender heller ikke trackers, der følger dig overalt på nettet.

Nu går DuckDuckGo et skridt videre mod at beskytte netbrugeres privatliv med nye udgaver af DuckDuckGo-appen (fås til iOS og Android) og browserudvidelserne til Chrome, Safari og Firefox. Ud over at blokere trackers giver DuckDuckGo nu også en karakter til websites baseret på deres håndtering af brugernes privatliv. Karakterskalaen går fra A til F og er baseret på websites trackeranvendelse, om der anvendes HTTPS og websites privatlivspolitik.

Til at vurdere den sidste del har DuckDuckGo allieret sig med Terms of Service, Didn't Read-projektet. Folkene bag Terms of Service, Didn't Read gennemlæser de ofte meget lange Terms & Conditions for websites og vurderer så, hvor gode betingelserne er set fra brugernes synspunkt.

dmy

Brian Eberhardt:

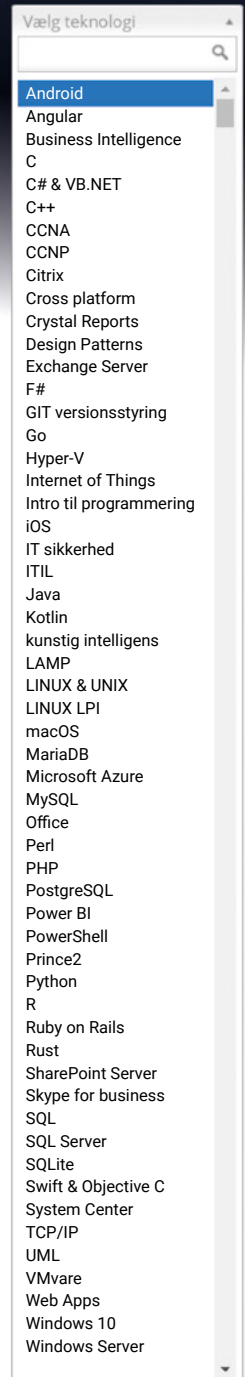
SuperUsers har igennem 34 år øvet sig i at være en seriøs IT-kursusudbyder i Danmark. Vi kan i al beskedenhed give Danmarks bedste rådgivning, og vi kan levere kurset, som giver viden til hverdagen i morgen. Vi er ildsjæle og brænder for at formidle teknologierne, uanset om det er operativsystemer, netværk, databaser eller programmering.

... **Danmarks største IT-kursuscenter**

... **Over 50.000 kursister siden 1984**

SUPERUSERS

 Kontakt os
48 28 07 06

 Både i Hillerød
og ved Aarhus!

Ny version 4.15 Linux med Meltdown-/Spectre-patches

Spectre- og Meltdown-sårbarhederne gjorde udviklingstiden for version 4.15 af Linux et par uger længere end normalt.

Den nye version indeholder patches for Meltdown og den ene Spectre-variant, men Linus Torvalds gør i sin release-note opmærksom på, at problemet med sårbarhederne endnu ikke er endeligt løst: "Det er værd at gøre opmærksom på, at vi ikke er færdige med Spectre/Meltdown. Der venter mere arbejde

(arm, spectre-v1, diverse detaljer)." Ud over Meltdown/Spectre er der i version 4.15 masser af det, Linus Torvalds betegner som de "sædvanlige majsomme 'kedelige' ting", som driver-opdateringer. "Kedeligt er rigtigt godt", når det gælder kerne-udvikling, skriver Linus Torvalds, som ser frem til en kedsommelig udviklingscyklus for version 4.16 – uden flere overraskende hardware-sårbarheder.

dmy

Onlinereklamer med skjult kryptominedrift

Googles annoncenetværk DoubleClick blev udnyttet af kryptominere til at få adgang til intetanende brugeres computerressourcer.

JavaScript-kode, som er kendt under navnet Coinhive og anvendes til at udvinde kryptovalutaen Monero, var blevet lagt ind i uskyldigt udseende annoncer, der via Doubleclick blev distribueret til et ukendt antal brugere. Når annoncerne blev vist i brugernes browsere, gik to javascripts i gang med at udvinde Monero. Sikkerhedsfirmaet TrendMicro opdagede luskeriet og kontaktede Google, som blokerede for reklamerne med skjult kryptominedrift. I december 2017 udnyttede CPU/GPU-hungrende kryptominere Facebooks Messenger til at sprede Digimine, som også udførte skjult kryptominedrift.

Både Digimine og reklamerne med den skjulte minedrift udgør ifølge TrendMicro ikke en decideret risiko

for tab af data eller anden ondsindet opførsel, ud over at begge lægger beslag på computerens beregningskraft. Ifølge websitet ZDNet er der også mobile varianter af kryptomining, hvor den skjulte kryptomining er gemt i uskyldigt udseende apps.

dmy

Britisk system til identifikation af **terrorpropaganda**

Den britiske regering har i samarbejde med den London-baserede virksomhed ASI Data Science udviklet et system baseret på machine learning til automatisk identifikation af propaganda fra terrorgrupper som ISIS. Ifølge en pressemeddelelse fra det britiske indenrigsministerium kan systemet identificere 94 procent af al ISIS-propaganda med 99,995 procent sikkerhed. Store internetselskaber som Google og Facebook har allerede udviklet deres egne systemer, som kan genkende terror-propaganda, og det britiske system er da også rettet mod mindre platforme. Ifølge briterne anvendte ISIS-supportere i løbet af 2017 over 400 forskellige onlineplatforme til at udbrede propaganda, og mange af de mindre platforme har ikke nok ressourcer eller tilstrækkelig avanceret teknologi til at finkæmme brugergenereret indhold for terrorpropaganda. Det britiske

indenrigsministerium nævner Vimeo, Telegra.ph og pCloud som eksempler på platforme, der kan blive potentielle brugere af systemet. Det britiske indenrigsministerium har bidraget med en støtte på omkring 5,5 millioner kroner til udvikling af systemet, som er optrænet ved at analysere over 1.000 ISIS-videoer. Ifølge BBC vil indenrigsminister Amber Rudd ikke afvise, at Storbritannien vil lovgive om, at medieplatforme skal anvende det britiskudviklede system eller tilsvarende systemer, men hun foretrækker, at medieplatformene gør det frivilligt. Hun henviser til det frivillige samarbejde i regi af Global Internet Forum to Counter Terrorism, som blev etableret sidste år af Google, Facebook, Twitter, Microsoft samt repræsentanter fra Storbritannien, USA, Australien, Canada og EU.

dmy

SELVKØRENDE BILGIGANTER UNDGAR SAMMENSTØD (i retten)

To af de førende selskaber inden for udvikling af selvkørende biler, Uber og Waymo, har indgået forlig i en sag om tyveri af forretningshemmeligheder og teknologi, som er essentiel for selvkørende biler.

Waymo, der ejes af Alphabet, Googles moderselskab, havde anlagt sag mod Uber for at stjæle 9,7 gigabyte filer med forretningshemmeligheder om

blandt andet Waymos Lidar-teknologi. Lidar anvendes af selvkørende biler til at måle afstanden til andre trafikanter og objekter ved hjælp af laser. Den tidligere Waymo-ansatte Anthony Levandowski downloadede mere end 14.000 tekniske specifikationer og dokumenter, kort før han forlod Waymo for at starte sit eget selvkørende lastbilfirma, Otto. Otto var kun seks måneder gammelt, da Uber i 2016 købte det nystartede firma og Levandowskis ekspertise. Waymo hævdede, at Uber og Levandowski havde planlagt at stjæle Waymos forretningshemmeligheder og intellektuelle ejendom. Uber nægtede, at det var tilfældet. Efter kun fire indledende retsmøder blev Uber og Waymo enige om at indgå forlig og droppe yderligere retsmøder. Forliget indebærer, at Google får 0,34 procent ejerskab af Uber. Derudover lover Uber, at virksomheden ikke vil anvende Waymos patenterede teknologi i sine selvkørende biler.

dmy

Dansker blandt de første
på sporet af

Meltdown- og Spectre-sårbarhederne

Læs historien om, hvordan sikkerhedsforsker Anders Fogh sammen med en lille håndfuld sikkerhedseksperter var med til at afdække chip-industriens største sikkerhedsproblem.

Af Dan Mygind, freelancejournalist
[prosabladet@prosa.dk]

Det var kun en lille skare af sikkerhedsinteresserede, der læste sikkerhedsforskeren Anders Foghs blog "Negative Result: Reading Kernel Memory From User Mode", da den 28. juli sidste år blev lagt ud på cyber.wtf. I artiklen beskriver danskeren, hvordan 'speculative execution', en feature i moderne chip-design, som speeder processoren op, udgør en alvorlig sikkerhedsrisiko.

Det var en hel del flere mennesker, der lidt over fem måneder senere hørte om de hidtil alvorligste sårbarheder i mikrochips. Det britiske it-site The Register beskrev 2. januar, hvordan Intel-chips på grund af speculative execution var sårbare over for angreb, så hackere kunne få adgang til passwords, krypteringsnøgler og anden information, som et program anvender, mens det afvikles. Nyheden spredte sig fra specialiserede teknologi-sites til massemediernes, og det viste sig, at stort set alle moderne chips, ikke kun Intels, var sårbare. Der var tre sårbarheder, Meltdown- og to Spectre-varianter, som betød, at kode i normal user-mode kunne anvende speculative execution som løftestang til at få adgang til CPU'ens allerhelligste kernel-mode og aflæse sensitive data fra programmer under afvikling.

Ganske som Anders Fogh havde forudsagt i sommeren 2017.

"... Jeg tror, at det er muligt at læse kernel memory fra en unprivileged user mode process," lød det på Anders Foghs

blog fra juli 2017, hvor han gennemgik de grundlæggende principper for Meltdown- og Spectre-sårbarhederne. Til daglig arbejder han som Principal Security Researcher for GDATA Advanced Analytics i Tyskland. Her rådgiver han virksomheder om it-sikkerhed og efterforsker digitale indbrud. Det handler mest om software-relaterede sårbarheder, men han har længe haft en interesse for sårbarheder i chips, som han researcher i sin fritid. Det begrænser selvfølgelig, hvor meget tid han har til den research.

Interesse for sårbarheder i chips

– Min ambition var at skrive et videnskabeligt notat om det, men jeg havde ikke tid til det, siger Anders Fogh i dag til Prosabladet.

Han skulle nemlig på 14 dages ferie. Så han skrev bloggen fredag 28. juli, fik en kollega til at læse korrektur og tog så på ferie.

Det lykkedes ikke Anders Fogh at eftervise sin teori eksperimentelt grundet en banal fejl i testopsætningen, men han vidste, at han var på sporet af noget stort. "Selvom det ikke lykkedes for mig at læse kernel-mode uden privilegier, så føler jeg, at jeg har åbnet Pandoras boks," skrev han på bloggen og henviste til research, som relaterede sig til Spectre. Efter ferien lykkedes det for ham at skrive et program, der udnyttede Meltdown-sårbarheden.

“Jeg håber, at Spectre og Meltdown er Code Red for folk, der producerer chips”

Sikkerhedsforsker Anders Fogh

Meltdown og Spectre

På meltdownattack.com kan du finde links til mere information om Meltdown og Spectre, inklusive patches og teknisk baggrundsinformation.

Han blev efterfølgende hyret af et firma til at arbejde videre med chip-sårbarhederne. Han kan ikke afsløre, hvilket firma der er tale om, men fortæller gerne Prosabladets læsere om opklaringsarbejdet, som førte ham til chip-industriens største sikkerhedsproblem.

Black Hat 2016: Noget er galt

Anders Fogh var faktisk allerede på sporet af sårbarheden i moderne chip-design i sommeren 2016, da han forberedte en præsentation til hacker-konferencen Black Hat 2016 i USA.

– Jeg havde en fornemmelse af, at der var noget galt. Der er nogle specielle hukommelseslæse-kommandoer som prefetch, der henter data, uanset hvilket sikkerhedsniveau du har. Du får ikke data, men du kan se, hvor lang tid det tager at hente data, forklarer Anders Fogh.

Den slags indirekte information er vigtig. Ved hjælp af eksperterne målepunkter kan man udlede information om processorens indre virkemåde og memory-layout. Det kan benyttes i såkaldte side-channel-angreb.

– Man ser på sideeffekter af, hvad processoren laver. Det er lidt ligesom Egon Olsen fra Olsen-Banden. Han kender ikke koden til pengeskabet, men han kan høre klikket, når han drejer på kodehjulet, siger Anders Fogh.

Prefetch-kommandoen bad om data fra kernel-mode, og selvom data ikke blev udleveret af processoren, kunne

processortiden anvendt på prefetch-kommandoen måles.

– Det passede ikke ind i mit verdensbillede, at kommandoen ikke blev afbrudt før. Sikkerhedstjekket kom simpelt hen for sent, siger Anders Fogh.

Han gav en præsentation på Black Hat-konferencen med titlen "Using Undocumented CPU Behaviour to See into Kernel Mode and Break KASLR in the Process", hvor han viste, hvordan hackere kunne få adgang til en processors kernel-mode. Sammen med sikkerhedsforskeren Daniel Gruss fortalte Anders Fogh tilhørerne, hvordan prefetch-kommandoen kan bruges til at udlede information om placeringen af vigtig kernel-memory - information, som Kernel Address Space Randomized Layout (KASLR) ellers skulle beskytte ved at placere vigtig system-memory på tilfældige system-adresser.

KAISER og Project Zero

I slutningen af 2016 begyndte Anders Fogh at indkredse Meltdown- og Spectre-sårbarhederne yderligere. Han var i gang med at forberede en præsentation til HackPra-konferencen på Ruhr-universitetet i Bochum. Han skulle præsentere 17. januar 2017, og under arbejdet med præsentationen begyndte han at se nærmere på speculative execution. En moderne chip anvender speculative execution til at gætte, hvad den næste instruktion kan være for at udnytte >>

CPU'en bedst muligt. Hvis gættet er forkert, smides resultatet væk - hvis det er rigtigt, har CPU'en sparet tid. Ulempen er, at speculative execution kan misbruges til at få adgang til kernel-mode. Anders Fogh vidste, at han var på sporet af noget, men han havde brug for hjælp, da hans egen tid ikke slog til.

– Det meste af min forskning sker i fritiden. Når jeg mener, jeg har fundet noget godt, ringer jeg til kammeraterne. Jeg prøvede i marts 2017 at sælge projektet om Meltdown til Daniel Gruss og hans kollegaer på Graz-universitetet, men de havde travlt med KAISER, siger han.

KAISER (Kernel Address Isolation to have Side-channels Efficiently Removed) var Graz-forskernes arbejde med at udvikle en patch, der skulle afhjælpe KASLR-sårbarheden ved at forbedre adskillelsen mellem brugerprogrammernes memory og styresystemernes memory. KAISER er siden blevet anvendt til at udvikle Kernel Page-Table Isolation (KPTI) som værn mod Meltdown-sårbarheden.

Det var ikke første gang, at Anders Fogh har forsøgt at få Graz-forskerne til at samarbejde med ham, men dels passede det ikke tidsmæssigt, dels havde Graz-forskerne svært ved at tro, at Intel-chips havde så alvorlige sårbarheder som Meltdown og Spectre. "That would be such a major f--- up by Intel that it can't be possible," husker Anders Fogh, at Graz-forskeren sagde, da de i november 2016 mødtes i London på Black Hat Europe.

Anders Fogh fortsatte sine eksperimenter, når tiden var til det, og i maj 2017 følte han sig overbevist om, at han vidste nok til at kunne snyde sikkerhedstjek og få adgang til sen-

sitive data. Pandoras boks var åbnet, og Spectre var indeni.

Anders Fogh vidste ikke, at Jann Horn fra Googles Project Zero, der forsker i at finde 0-dags-sårbarheder, allerede på det tidspunkt havde fundet Spectre- og Meltdown-sårbarhederne.

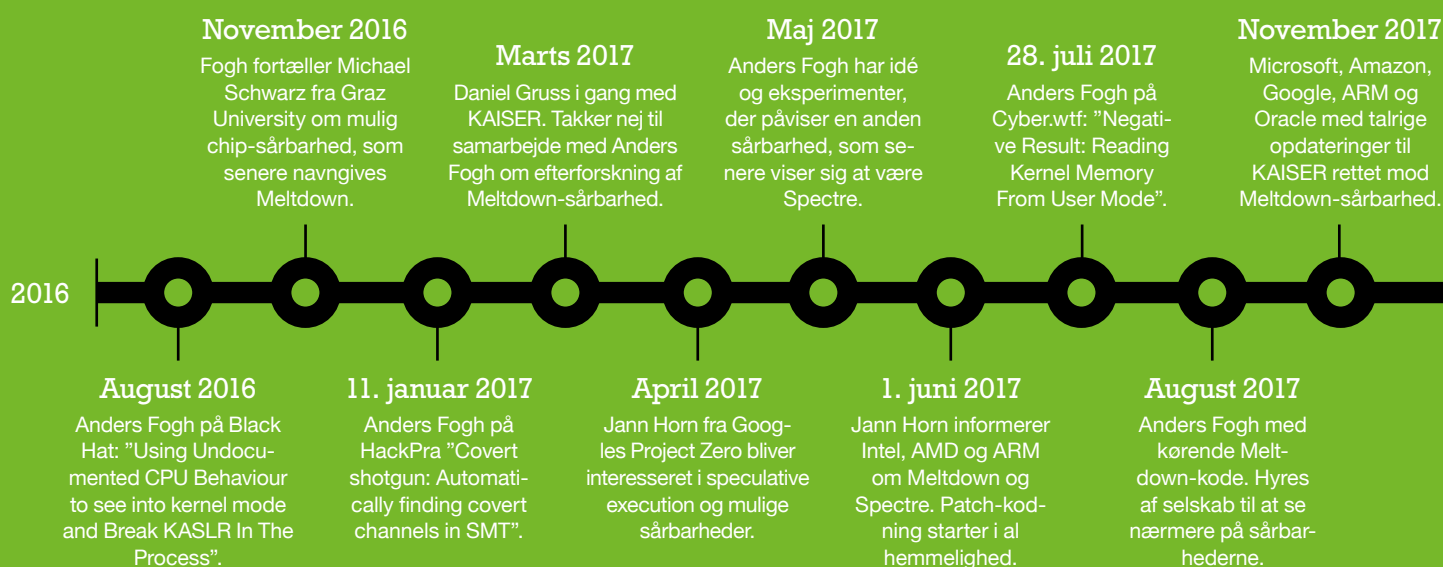
– Jeg havde nok om Spectre i maj 2017, men betydeligt mindre end, hvad Jann Horn havde. Jeg havde snakket om det længe, og Jann kom fra sidelinjen og overhalede mig, siger Anders Fogh, der er fuld af beundring over, hvad den kun 22-årige Jann Horn har præsteret.

Kryptering brudt

Jann Horn og Googles Project Zero gik i dialog med Intel og de andre chip-producenter i juni 2017 og begyndte patch-arbejdet i al hemmelighed.

I løbet af efteråret 2017 blev flere uafhængige sikkerhedseksperters inspireret af Anders Foghs blog fra 28. juli til at se nærmere på sagen. Deriblandt var en tidligere Intel-ingeniør og nuværende it-sikkerhedsforsker, Thomas Prescher fra Cyberus Technology, som sent i november 2017 fik eksperimentelt bevis for danskerens teorier. Graz-teamet med Daniel Gruss begyndte også at se nærmere på hans teorier. På Project Zeros site kan man under blogposten "Reading privileged memory with a side-channel" finde detaljerede tekniske beskrivelser af Meltdown og de to Spectre-varianter. Blandt medforfatterne på forskningsnotatet om Spectre er Thomas Prescher samt Daniel Gruss og andre fra Graz-teamet. Sikkerhedsforskeren Paul Kocher havde

Tidslinje for Meltdown og Spectre

også uafhængigt af de andre fundet Spectre-sårbarheden og er også medforfatter. Paul Kocher er en af pionererne inden for side-channel-angreb og har siden 1990'erne været aktiv på området. Risikoen ved side-channel-angreb blev understreget i 2005, da en anden sikkerhedsforsker, Colin Percival, anvendte et side-channel-angreb til at få fat i en RSA-krypteringsnøgle fra OpenSSL. Tre måneder senere fik andre sikkerhedsforskere adgang til en AES-krypteringsnøgle via et side-channel-angreb.

Side-channel attacks ikke taget alvorligt

Der er altså ikke tale om en ny metode, men ifølge Anders Fogh er side-channels ikke blevet taget rigtigt seriøst af chip-fabrikkerne.

– Side-channels er måske ikke blevet ignoreret, men de har ikke været del af sikkerhedsdiskussionen. Side-channel-angreb er blevet bagatelliseret, siger han.

Han håber, at Spectre- og Meltdown-sårbarhederne vil ændre chip-producenternes nonchalante holdning til den slags sårbarheder.

Chip-fabrikkerne er da også blevet skudt i skoene, at de har fokuseret for meget på hastighed på bekostning af sikkerhed. Paul Kocher har udtalt at "processor-folkene kiggede på performance, ikke på sikkerhed."

Det er da også tankevækkende, at det var Anders Foghs fritids-researcharbejde, som inspirerede uafhængige sikkerhedseksperter til at kigge chip-sikkerheden efter i sømmene, ligesom det var en 22-årig wonderboy i form

af Jann Horn hos Google, der advarede chip-industrien om dens sårbarheder. Det var ikke chip-industriens egne ingeniører.

Anders Fogh sammenligner fundet af Meltdown- og Spectre-sårbarhederne med Code Red og Nimda, der i 2001 hærgede installationer med Microsofts webserver IIS. Det fik Bill Gates til i 2002 at skrive et internt memo til alle Microsoft-ansatte med titlen "Trustworthy Computing" om vigtigheden af at designe og udvikle sikre programmer. Det memo indvarslede en kulturændring blandt Microsoft-udviklerne.

– Microsoft interesserede sig ikke rigtigt for sikkerhed i 2001, men det ændrede sig med Code Red. Jeg håber, at Spectre og Meltdown er Code Red for folk, der producerer chips, siger Anders Fogh.

Mon der cirkulerer et memo med titlen "Trustworthy Processors" blandt ingeniørerne hos Intel, AMD og ARM?

Anders Fogh

Anders Fogh "voksede op med computere", men havde også interesse for økonomi, så han valgte økonomistudiet på Aarhus Universitet. Da han fik en master i økonomi i 2000, skulle han "lige prøve at arbejde et halvt år med it". Han har de sidste 18 år arbejdet som softwareudvikler og sikkerhedsekspert.

Du kan se Anders Foghs blog fra 28. juli 2017 her: <http://kortlink.dk/ssv4>

4. december 2017

Daniel Gruss og andre sikkerhedsforskere fra Graz Universitet identificerer Meltdown.

3. januar 2018

Intel og andre med udtalelse om Meltdown og Spectre.

8. januar 2018

The Guardian rapporterer, at retssager mod Intel grundet Meltdown/Spectre er på vej.

23. januar 2018

Intel råder partnere til ikke at anvende tidligere udsendte patches, da de får computere til at reboote vilkårligt.

November 2017

Thomas Prescher, Cyberus Technology, identificerer Meltdown.

2. januar 2018

The Register rapporterer om sårbarhed i Intel-chips.

4. januar 2018

Intel klar med firmware-patches.

11. januar 2018

Rapporter om Intels firmware-patches medfører reboot og ustabile systemer.

30. januar 2018

Microsoft udsender patch, der forhindrer Intels Spectre 2-patch i at virke.

2018

A photograph of Zack Exley, an older man with grey hair, wearing a dark suit, standing at a podium and speaking to an audience. He is seen from the back, gesturing with his right hand. The audience, consisting of several men, is seated in the foreground, looking towards the speaker. The setting is a grand, ornate hall with wooden paneling, a balcony with a white balustrade, and several red flags hanging from the ceiling. One flag features a white dove and the text 'Folkebevægelsen'. The lighting is warm and focused on the speaker.

“Giver den danske fagbevægelse arbejderne en vision? Det skal I!”

Zack Exley

BEVÆGELSE

PROSA inviterede i slutningen af januar Zack Exley, den amerikanske senator Bernie Sanders seniorrådgiver, til landet for at blive klogere på den svære kunst at mobilisere folk. Ved et stort åbent arrangement på Arbejdermuseet delte den erfarne fagforeningsmand rundhåndet ud af sine erfaringer – sammen med en opsang. >>

Af Jeanette Grøn Nielsen, freelancejournalist
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Lizette Kabré

Selvom klokken kun er 17.00, er det kolde januarmørke faldet solidt over København. Folk iført huer og handsker stimler ind af indgangen til Arbejdermuseet i Rømersgade. Interessen for at opleve den amerikanske senator Bernie Sanders seniorrådgiver under primærvalget, Zack Exley, og høre ham fortælle om sine nedture og succeser fra den amerikanske fagbevægelse og det politiske miljø er massiv. De 200 pladser i Arbejdermuseets stemningsfulde festsal er blevet afsat på rekordtid. Inden han var med til at mobilisere store folkemasser omkring den ellers relativt ukendte Bernie Sanders, har han tidligere ført valgkamp for John Kerry og det britiske Labour-parti. Han har på baggrund af sine erfaringer skrevet bogen "Rules for Revolutionaries", og under overskriften "Revolutionér fagbevægelsen" vil han indtage scenen i museets varme festsal, hvor de ikoniske røde flag byder velkommen.

Gråt guld og hipster-tække

Salen summer af aktivister, unge fra elev- og studenterbevægelsen, sociale bevægelser og valgte og ansatte fra fagbevægelsen. Repræsentanter fra det grå guld i fornuftige sweatre og unge med hipsterskæg sidder side om side og anskueliggør Zack Exleys brede appel. Alle er klar til at høre budskabet om, hvordan fagbevægelsen lykkes med at gøre sig selv relevant. På anden række i salen sidder to mænd og glæder sig til, at Zack Exley går på scenen.

- Vi står overfor en mulig konflikt i Djøf og har derfor en opgave i at aktivere vores medlemmer. Hvordan gør vi det? Det vil jeg gerne have inspiration til, lyder det fra chefkonsulent Eske Daniel.

Hans sidemand projektleder Nils Houmann kommer fra Akademikerne og ser også frem til aftenens foredrag.

- Danske fagforeninger har længe været kæmper i dvale, og det har handlet om små kampe. Det er sværere at få medlemmer og engagere dem – og vi har svært ved at dokumentere vores sejre. Så det er interessant at se på, om vi ikke kan sætte mål om en større kamp, siger han, inden PROSAs næstformand byder velkommen.

- Zack Exley har både prøvet at fejle og at opnå store resultater. Vi glæder os til at høre om hans gode eksempler på at samle folk og motivere dem til at kæmpe for en sag, lyder det fra Hanne Lykke Jespersen, mens den venligt smilende amerikaner klappes op på talerstolen.

Find lederne

- Jeg kommer fra en hensygnende fagbevægelse og en Bernie Sanders-kampagne, der tabte til Hillary Clinton – så hvorfor skulle I lytte til mig? indleder Zack Exley til salens morskab.

Iført briller, grå skjorte og sorte Levis-cowboybukser fører den tidligere kampagnestrateg forsamlingen igennem et rids af den amerikanske fagbevægelses historie frem til det lavpunkt, han ser, den har nået i dag. Og han fortæller om det møjsommelige arbejde med at få Bernie Sanders kampagne til at lette, om de mange fejl og tilbageskridt før det endelig lykkes at få knækket koden til, hvordan hans og de andre kampagnefolk fik de mange fremmødte til vælgermøder til at engagere sig ud over blot at møde op og lytte.

- Vi måtte gøre op med den sandhed, vi fik fortalt, at one-on-one kontakten er det vigtigste. Da vi begyndte at identificere de ledere, der altid er i en gruppe af mennesker, og aktivere dem, så skete der noget, siger Zack Exley.

Og han er ikke nærige med mange konkrete eksempler på de små og praktiske ting, der ender med at være afgørende for, om folk involverer sig i frivilligt politisk arbejde. Udover at der skal være styr på organiseringen, så skal man sørge for, at alle involverede ser projektets store smukke idé for sig. Og det er bare med at komme i gang med at kæmpe for en grandios vision, lyder opfordringen fra Zack Exley:

- Hvis folk ser, at du kæmper, så vinder du. Måske ikke kampen, men medlemmer. Loosing is good!

Hvor er jeres vision?

- Giver den danske fagbevægelse arbejderne en vision? Det skal I! Det er for sent for os i USA, fagbevægelsen gik ned, da den ikke længere repræsenterede en stor smuk revolutionerende vision. I må ikke lade jeres magt forsvinde. I må starte revolutionen igen – og I har 20.000 ansatte i fagbevægelsen, så det burde I kunne gøre, lyder det fra den energiske taler.

- Og det skal ikke være en lille fedtet vision. Jeg taler ikke om, at I skal kæmpe for en 30 timers arbejdsuge. Jeg er ligeglad med, om du kører glad afsted på din danske cykel hver morgen og møder ind ved dit økologiske arbejdsbord. Det burde du ikke gøre 40 timer om ugen! De fleste har ikke et job, de elsker – det gælder nok ikke for os i salen her, men for mange andre. I fremtiden auto-

matiseres og forsvinder mange jobs. Som fagbevægelse er det jer, der skal sætte en ny stor vision op for vores økonomi og arbejdsmarked. Hvorfor hører jeg jer ikke kæmpe for en 0 timers arbejdsuge?, lyder det provokerende fra Zack Exley.

Hamrende svært

Den spidse albue i siden afføder klapsalver. Salen har ikke noget imod at få et venligt puf. Der er ingen tvivl om, at der er fyret op under flere diskussioner, der vil fortsætte efter Zack Exley igen forlader dansk grund.

En af dem, der vil forsætte snakken om at engagere folk og genopfinde sig selv som fagbevægelse, er Christian Arentsen. Den 24-årige softwareingeniørstuderende har taget turen fra Odense, hvor han er aktiv i PROSAung og nyligt medlem i organiseringsudvalget.

- Jeg kom for at få inspiration til at gå fra crowd til community, som er Zack Exleys tankegang og som vi prøver i PROSAung. Det var spændende at høre om og brugbart med nogle eksempler fra virkeligheden. Hans koncept med at identificere de ledere, der altid er i en gruppe, og få dem engageret er rigtig interessant og noget, vi ikke gør nok. Men jeg blev også bekræftet i, at det er hamrende svært," siger Christian Arentsen.

Foredraget med Zack Exley blev live streamet, og arrangementet blev fulgt live fra PROSAs kontor i Odense og Aarhus, hvor tilhørerne kunne sende spørgsmål til Zack Exley på sms. Se foredraget på https://www.youtube.com/watch?v=XhYqd3_OLz0

Fra inspiration til handling

BIG ORGANIZING I PROSA

Efter en uge med seminar, oplæg og møder med tidligere seniorstrateg i Bernie Sanders-kampagnen, Zack Exley, forsøger vi nu at gøre status over, hvad vi tager med os ud i vores videre arbejde med at organisere it-professionelle.

Af Aron Fischel, Organiseringsudvalgets HB-repræsentant og Amalie Bonde Jørgensen, organiseringskonsulent i PROSA [abj@prosa.dk]

"Hvis vi skal vinde over hadet, frygten og højrefløjen, har vi brug for et stort, smukt, revolutionerende budskab. Vi har brug for den bedste organisering, og vi har brug for en vindende, skalerbar strategi." Citatet stammer fra Zack Exley, som PROSAs Organiseringsudvalg i slutningen af januar havde inviteret en uge til Danmark.

Hvorfor skal man lytte til en mand, der har tabt?, spørger du måske. Men vi mener, at vi faktisk kan lære en del af den bemærkelsesværdige Sanders-kampagne. I sin bog "Rules for Revolutionaries" formulerer Zack Exley 22 regler, der kan lede vejen mod big organizing. Her er vores bud på fire regler for, hvad vi i PROSA kan gøre nu.

1: Organisér ud fra idéer, der er værd at følge

It-professionelle er skarpe, oplyste og vidende mennesker med rigeligt at gøre. Uden en klar og konkret formulering af, hvad vi sammen kan opnå, sker der ingenting. Fagbevægelsens sejre har gennem historien sikret radikal samfundsforandring. Zack Exleys bud på en radikal vision for verdens første it-fagforening er at føre an i debatten om automatisering og kæmpe for en markant reducere af arbejdstiden eller sat på spidsen: "A zero hour work week". PROSA kan gå forrest i at slå fast, hvem teknologiens værdi skal tilfalde – det er en diskussion værd.

2: Folk kan og vil, hvis de får mulighed for det

PROSA er et forbund af it-professionelle, ikke et forbund for it-professionelle. PROSAs strategi for engagering af med-

lemmer skal i højere grad kunne skaleres op. Det er ikke nok at kunne organisere sig i udvalg eller bestyrelser. Derimod må vi understøtte selvorganiserede og organiserende teams gennem de rigtige analoge strukturer og nye digitale værktøjer. Det skal være klart, hvordan hvert team bidrager til den store idé. De første forsøg begynder med, at alle nye studentermedlemmer i København inviteres ind i grupper til en snak om, hvordan de kan være med.

3: Forandringer har brug for ny teknologi

Papiret, jernbanen og telefonen har alle styrket sociale bevægelser i fortiden. Selvfølgelig skal PROSA som it-fagforening ikke stå tilbage for at bruge teknologien organiserende. Konkret arbejdes der med et styrket medlemsystem, sms-løsninger og organisering gennem digitale samarbejdsværktøjer.

4: Nøglen til sejr ligger i detaljen

En betydelig del af Zack Exleys erfaringsdeling handler om, hvordan han og hans folk justerede clipboards, mail-formuleringer og bordopstilling i det nærmest uendelige, indtil den rette setting opstod. Efter et seminar med Zack Exley og alle PROSAs ansatte og fuldtidsvalgte fortalte en af PROSAs jurister, hvordan den præcise formulering er vigtig, når de skal sikre kontaktpersoner fra stormøder på arbejdspladser. En strategi eller praksis skal ikke forkastes, fordi den ikke virker i første hug. I stedet er vi nødt til at blive ved, indtil vi finder frem til de organiserende detaljer, der virker bedst.

Vi skal blive bedre til at

TRÆKKE VEJRET

I fremtidens PROSA står man ikke på spring for at fikse medlemmets problem. Men man står klar med redskaber og bredere løsninger, der også gør en forskel for medlemmets kolleger. Det er noget af det, formand Niels Bertelsen håber, at Zack Exleys besøg kan inspirere til.

Af Jeanette Grøn Nielsen, freelancejournalist
[prosabladet@prosa.dk]

Inspiration kan komme mange steder fra. I fagbevægelsen kigger man opmærksomt efter den hos de organisatorer, for hvem det lykkes at samle hundreder, tusinder og i nogle tilfælde millioner for at kæmpe for den samme sag. Hvad engagerer folk? Hvordan får man dem i tale?

Det er noget af det, Zack Exley, der startede sin karriere som organisator i den amerikanske fagbevægelse for mere end 20 år siden, har høstet mange erfaringer i. Den gråhårede programmør og aktivist blev siden kendt for at være præsidentkandidat John Kerrys digitalchef, og i 2015-2016 slog han sit navn fast som super-organisator ved at mobilisere millioner af vælgere i Bernie Sanders' valgkampagne mod Hillary Clinton.

Amerikansk gentænkning

PROSA inviterede den nu 49-årige amerikaner til Danmark i slutningen af januar måned, hvor han ad flere omgange delte sine erfaringer med det emne, der optager fagbevægelsen bredt: Hvordan kan man gentænke organiseringsarbejdet? Hvordan får man fat i potentielle medlemmer? Hvordan bliver fagbevægelsen interessant og uomgæelig?

Under besøget i Danmark delte Zack Exley ud af sine amerikanske erfaringer til både et internt arrangement for PROSAs medarbejdere og senere til et udsolgt medlemsarrangement på Arbejdermuseet i København. Men hvorfor sendte PROSA bud efter Zack Exley?

– Vi skal være mindre servicerende og mere agerende over for medlemmerne. Som fagforening skal vi give medlemmerne redskaber, så de selv kan gøre noget, skabe noget og udtrykke deres stemme i den politiske debat. Vi skal med andre ord skabe rammen for, at medlemmet kan agere som en aktør og ikke blot som tilskuer. Det har Zack Exley arbejdet med, og det

var en af grundene til, at det var interessant at invitere ham til Danmark, siger Niels Bertelsen, formand for PROSA.

Vi må ikke være utålmodige

Dagen inden den efterspurgte tidligere kampagneleder gik på talerstolen foran 200 tilhørere på Arbejdermuseet, deltog han i et heldagsarrangement for PROSAs samlede medarbejderskare.

– Det var spændende at få Zack Exleys indspark på en intern workshop, for når vi skal inspireres til at gøre noget anderledes, er det jo hele organisationen, der skal tænke i de samme baner. Vi kan blive bedre til at trække vejret og til ikke at blive for utålmodige. Vi skal for eksempel ikke straks hive et givent problem ud af medlemmets hænder og løse det for ham. Hvis han har problemer med feriepenge, så har hans kolleger det måske også. Kunne vi så samle dem og lave en fælles løsning? Eller give dem værktøjerne, så de selv kan løse det på arbejdspladsen? Det er der meget større perspektiver i end at løse det enkelte problem, siger Niels Bertelsen.

Det er for ham et eksempel på den anderledes tænkning, Zack Exley repræsenterer.

– Zack Exley fik mobiliseret millioner af mennesker. Det er interessant, hvordan vi kan lade os inspirere af metoden og omsætte det til danske forhold. Zack Exley taler også om brugen af digitale værktøjer, og det er også i fokus hos os. Vi er aktive på sociale medier og på vores nye hjemmeside er der indtænkt elementer, så man kan skabe fora og debat på siden. Så på den måde arbejder vi allerede med mange af de pointer, Zack Exley kommer med fra sit arbejdsliv i den amerikanske fagbevægelse og i det politiske miljø – men vi bliver inspireret til at gøre endnu mere, siger PROSA-formanden.

FA

**“Mange organisatorer
begår den fejl, at de
giver op på forhånd”**

Zack Exley

Vis folk tillid,
og giv dem

EN

FANTASTISK VISION

”Overdyng folk med tillid, og giv dem en vision, de ikke kan lade være med at kæmpe for.” Sådan lyder rådet til fagbevægelsen fra Zack Exley, der har været med til at knække koden til, hvordan man mobiliserer folk og får dem med om bord. Han kender fagbevægelsen inde fra maskinrummet og skabte en folkebevægelse omkring den amerikanske senator Bernie Sanders.

Af Jeanette Grøn Nielsen, freelancejournalist

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Lizette Kabré

–Da jeg arbejdede for Bernie Sanders, skævede jeg til Danmark for at se, hvordan I har indrettet jer. Jeg elsker Danmark – det er et skønt sted at være, nu hvor USA er ved at falde fra hinanden, lyder det begejstret fra Zack Exley, mens han undertrykker et gab, der straks forklares med jetlag.

Der er så stor efterspørgsel efter den amerikanske kapacitet, at man godt forstår, hvis det er andet end tidsforskellen, der tærer på kræfterne. Zack Exley skal efter interviewet med Prosabladet videre til DR's Deadline-studie, og et interview med Politiken venter >>

også. Der er bud efter at høre om hans anderledes blik på organisering, fagbevægelse og politisk aktivisme.

Ingen dårlige undskyldninger

Der er mange forklaringer, når fagbevægelsen skal sætte ord på, hvorfor det ikke lykkes at få medlemmerne til at stille sig i kø ved indmeldingsskranken. Det er svært, og så er der tidsånden, branchen, konkurrencen, konjunkturerne.

– Mange organisatorer begår den fejl, at de giver op på forhånd. De fortæller sig selv, at det er svært at mobilisere folk som medlemmer i fagbevægelsen. Men hvad hvis det faktisk er din kampagne, den vision, du sælger til arbejderne, der er forkert eller ligegyldig? Hvad hvis arbejderne vil noget andet? Det er jo fagbevægelsens ansvar at sætte dem noget i sigte, som er så vigtigt, at de vil kæmpe for det. Historien viser, at man ikke behøver at komme fra kummerlige kår for at kunne blive mobiliseret til faglig kamp. I 1930'ernes USA var det de bedst betalte arbejdere, der ledede kampen. De kæmpede, fordi de blev præsenteret for en vision om at kunne blive en del af middelklassen. Det var benzin på en faglig kamp, siger Zack Exley.

Giv en radikal vision!

– Det, der er vigtigst for en fagbevægelse, er altså, at den har en stor vision. Og jeg taler ikke om en mindre lønforhøjelse eller lidt kortere arbejdsuge – det skal svare til det, fagforeningerne tidligere kæmpede for i deres storhedstid. Dengang sikrede de, at arbejderne fik en weekend, de fik fritid, og de sørgede for, at arbejderne kunne blive en del af middelklassen. I bliver troværdige, hvis I har store, radikale visioner, der gør en forskel for arbejderne. Og jeg medgiver, at det er svært at forestille sig, hvad så store nye skridt kan være i dag. Men det er vigtigt, at foreningerne melder sig på banen og tager den dagsorden. Når vi er i en økonomi, der skaber mere velfærd, hvordan får arbejderne så gavn af det? Det skal I være med til at sikre, så det ikke udelukkende bliver op til politikerne, lyder opfordringen fra Zack Exley.

Find fyrtårnene

Når grundlaget er på plads, den vigtige og relevante vision, gælder det om at komme ud og finde de fyrtårne på arbejdspladserne, der kan hjælpe med at sætte fagforeningstoget i gang.

– Det handler om at finde de rigtige ledere, der findes i enhver gruppe og lokalsamfund. Identificér dem, og få dem

om bord på jeres kampagne! Man skal ikke gøre, som jeg gjorde i starten, hvor jeg gik til arbejderne som en ensartet masse. Man skal lære at navigere rundt om dem, der alligevel aldrig vil med i en fagforening og finde frem til den dedikerede, strategiske leder, der som en naturlov altid findes i en gruppe. Da vi begyndte at lokalisere de ledere, der naturligt er i et kollegafællesskab, skete der noget. En leder er gerne den, der løser konflikter med arbejdsgiveren og forsvare andre. I Bernie Sanders-kampagnen kunne vi se, hvem der meldte sig til reelt at udføre et stykke arbejde – og det var den sande leder, siger Zack Exley.

Tillid, tillid, tillid

Og når man så har fundet frem til lederen blandt arbejderne på en arbejdsplads, hvordan får man vedkommende engageret i fagforeningsprojektet?

– Man skal have kæmpe tillid til og respekt for disse ledere i gruppen. Man skal gå til dem som ligesindede. Og så skal man ikke være naiv – ikke alle vil være ledere, selvom de har potentialet, og ikke alle vil med i en fagforening. Det skal man ikke lade sig afspore af, siger den tidligere it-programmør. Zack Exley startede selv med at rekruttere medlemmer til fagbevægelsen i USA som 22-årig. Han har derfor været med på tætteste hold og mærket modstanden fra arbejdsgiverne og frygten fra arbejderne, alt imens organisationsgraden

er gået ned. Han er derfor ikke sen til at kalde de danske tilstande "paradisiske", og det efterlader ham store forhåbninger til, hvad en dansk fagbevægelse kan udrette.

– I USA er det svært at organisere fagforeningsmedlemmer. Vi må kæmpe fra virksomhed til virksomhed og bliver gerne ignoreret af arbejdsgiverne. Det er ret fantastisk at høre om, hvordan dansk fagbevægelse kan forhandle og har et konstruktivt forhold til arbejdsgiverne – I kan faktisk være med til at disrupte. I skal ind og definere en ny revolutionerende version for arbejderne i fremtidens nye økonomi, så det ikke bliver arbejdsgivere og politikere, der definerer den, siger han.

Og som om det ikke var nok, så tilføjer han lige et sidste ønske, inden interviewet slutter:

– Og så håber jeg, vi engang vil se et PROSA, der kigger ud over Danmarks grænser og går globalt. Hvorfor skulle PROSA ikke organisere amerikanske og indiske it-arbejdere? Det er jo en global branche. Der er meget at gøre, og I kan gøre det.

81 mio.

Så mange telefonopkald foretog frivillige i Bernie Sanders-kampagnen til potentielle vælgere.

“Hvad hvis det er din kampagne, den vision, du sælger til arbejderne, der er forkert eller ligeegyldig? Hvad hvis arbejderne vil noget andet?”

Zack Exley

TÆNK NYT

– og få flere medlemmer

Det er godt at hente inspiration fra udlandet, men der er også forskelle på dansk og amerikansk fagforeningsarbejde. To arbejdsmarkedsforskere giver deres bud på, hvor der skal sættes ind for at tiltrække flere medlemmer.

Af Jeanette Grøn Nielsen, freelancejournalist
[prosabladet@prosa.dk]

Danmark er et af de EU-lande, hvor flest er medlem af en fagforening – hele 67 procent. Men tallet har været oppe over 70, så i tråd med de fleste andre lande kan færre og færre kalde sig fagforeningsmedlem. Ifølge arbejdsmarkedsforsker Laust Høgedahl fra Aalborg Universitet kan der være noget at hente i den organiser-tankegang, som vi kender fra Storbritannien og USA. En tankegang, som Zack Exley repræsenterer, og som de sidste 10 år så småt har vundet indpas i den danske fagbevægelse.

– Men vi kan ikke bare overføre den. Vi skal huske, at amerikanerne starter på et nulpunkt og ofte også med modstand fra arbejdsgiveren. Der har vi en anden tradition og arbejdsmarkedsmodel, og mange af vores arbejdsgivere kan se fordelene i en velfungerende fagforening. Så vi kan lade os inspirere og pille elementer ud, siger han.

I Laust Høgedahls øjne har den danske fagbevægelse grundlæggende to store udfordringer.

– Den ene udfordring handler om alder. Det er en kæmpe udfordring at få organiseret unge lønmodtagere. Sådan er det ikke bare i Danmark, men i størstedelen af den vestlige verden. Den anden store udfordring er, at man i nogle brancher ikke er tilbøjelig til at organisere sig. Forskningen viser, at der, hvor det går stærkt – som det gerne gør i den private sektor – er der typisk færre organiseret. PROSA har jo mange medlemmer på den del af arbejdsmarkedet, hvor det går hurtigt, og hvor der er mange små og mellemstore virksomheder. Det betyder, at man som fagforening skal arbejde mere for at få folk organiseret, siger han.

Anna Illsøe, lektor ved Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier, ser også flere udfordringer for fagbevægelsen. Hun fremhæver det faktum, at mange i dag ikke er regulære, almindelige fastansatte, som ellers tidligere var normen.

– Der er en bevægelse i gang, hvor folk er ansat på andre og mere atypiske måder end hidtil, og det er en udfordring for fagforeningerne. Mange er i dag selvstændige eller såkaldte kombinatører, der kombinerer et job med selvstændig virksomhed. Så spørgsmålet er, hvilke services man som fagforening kan tilbyde dem? Ofte kan man jo ikke gå ind og forhandle løn for en selvstændig, så man skal til at se på, hvad man i stedet kan tilbyde sådan et medlem, siger hun.

Ud på uddannelserne!

Forskerne peger dog også på ting, der kan gøres for at vende den negative medlemsudvikling.

– I vores forskning kan vi se, at der er en stigende følelse af solidaritet og efterspørgsel efter det, en fagforening kan. Så de unge vil gerne fagbevægelsen, og set udefra er der meget, der kan gøres for at få endnu flere organiseret. Det handler i høj grad om at komme ud på uddannelserne og på arbejdsmarkedet og møde de potentielle medlemmer der – det virker! Organisationer, der har en uddannelse på deres fagområde, som PROSA har, har et meget vigtigt kontaktpunkt der. Og det skal man udnytte, siger Laust Høgedahl.

Erfaringerne viser, at jo tidligere man stifter bekendtskab med fagbevægelsen i de første studie- og arbejdsår, jo

“Organisationer, der har en uddannelse på deres fagområde, som PROSA har, har et meget vigtigt kontaktpunkt der. Og det skal man udnytte”

Laust Høgedahl, arbejdsmarkedsforsker,
Aalborg Universitet

større er sandsynligheden for, at man senere melder sig ind i en fagforening.

– I Danmark er vores fagbevægelse inddelt i ret klare faggrænser, der definerer hvem, der kan organiseres hvor. Det passer bare meget dårligt til de unges flygtige og omskiftelige arbejdsliv, hvor de også uddanner sig på kryds og tværs. Der er derfor et potentiale i, at fagforeninger går sammen på tværs af grænserne for at organisere de unge, så de bliver organiseret i deres første kontakt med arbejdsmarkedet, når vi ved, den er så vigtig. Derfor burde akademikerne eksempelvis have en stor interesse i, at de mange unge, der arbejder som ufaglærte på LO-området i begyndelsen af deres karriere, bliver organiseret. For det betyder, at de på sigt vælger at organisere sig, når de har uddannet sig og har skiftet branche. Hvis fagforbund på den led kunne lave strategier og kampagner på tværs, er der enorme perspektiver i det, siger Laust Høgedahl.

En pension, man ikke kan sige nej til

Lektor Anna Ilsøe hæfter sig ved, at der er et stort potentiale for fagforeningerne i at tilpasse deres varer på hylderne til den nye type medlemmer, der kommer flere og flere af. Nemlig de selvstændige og dem, der kombinerer fast job med at løse freelanceopgaver.

– Man skal udvikle tilbud, der er attraktive for de atypiske ansættelser. Ud over uddannelse og netværk kan en god pensionsordning blive noget af det, der kan drive fremtidens organisering, når der ikke er overenskomstdækning. Det ser vi allerede eksempler på, og det er helt relevant at kunne tilbyde den selvstændige it-medarbejder en pen-

sionsordning, som er meget mere attraktiv end den, man som enkeltperson kan forhandle sig frem til. Det vil også give mening for et fagforbund som PROSA eksempelvis at tilbyde forsikring. Hvis du som selvstændig it-specialist for eksempel laver et brud på datasikkerheden, kan det ende med at koste dig mange penge. Her er det oplagt for fagbevægelsen at lave attraktive ordninger, der gør det nemt og billigt at forsikre sig, siger hun.

Anna Ilsøe tilføjer, at særlig rådgivning til det medlem, der kombinerer job med selvstændig virksomhed, også kan blive et efterspurgt gode i en fagforening.

– Husker de at spare op til pension af den indtægt, de har ved siden af? Har de forsikring? Mange unge regner med, at de bliver "samlet op", hvis noget går galt, så de er ikke opmærksomme på meget af det, en fagforening ville kunne klæde dem på til, siger hun.

Et overset redskab

Endelig er der ifølge Laust Høgedahl også en såkaldt lavt hængende frugt, som mange fagforeninger kunne få mere ud af.

– En god fastholdelsesstrategi er et overset redskab, og vores forskning peger på, at det er relativt enkelt og billigt at gøre. Det handler om, at man skal være proaktiv med ydelser, der passer til medlemmets livssituation. Man kontakter eksempelvis løbende medlemmerne. Det kunne være ved jobskifte, hvor man hører, om de har spørgsmål, gør dem opmærksomme på relevante kurser og lignende. Og ved udmeldelse skal det selvfølgelig være fast praksis at følge op og høre, hvad årsagen er, siger han

KAMPEN OM NØRDERNES VIRTUELLE NIRVANA

Hvem skal bestemme over nettet og over fremtidens sociale spil- og arbejdsplatforme? Science fiction-forfatteren Ernest Cline har med romanen 'Ready Player One' et bud på, hvordan kampen om de virtuelle verdener vil kunne udfolde sig, og hvad der er på spil.

Af Bjarke Friberg, faglig konsulent i PROSA
[bfr@prosa.dk]

I en ikke så fjern fremtid bruger de fleste mennesker hovedparten af deres tid i en virtuel fantasiverden. Her kan de spille, arbejde og udleve langt sjovere liv end i virkeligheden, der er præget af massearbejdsløshed, miljødelæggelser og energikrise. Dét er udgangspunktet for Ernest Clines bog fra 2011 'Ready Player One', der nu er blevet filmatiseret af Steven Spielberg og har premiere i påsken.

Som en parallel til dagens debat om netneutralitet - det vil sige, om internettet skal give lige udfoldelsesmuligheder til alle - er både bogen og filmen en episk fortælling om kampen om det virtuelle OASIS-univers. I Ernest Clines fremtidssamfund med lynhurtigt internet og avancerede virtual reality-teknologier, der rent faktisk virker, er OASIS den konstruerede verden, hvor alt er muligt, men som multinationale koncerner ønsker at vride for hver en krone, yen og dollar.

Selv om OASIS er et virtuelt univers, hvor mennesker udelukkende mødes og interagerer online - ofte uden no-

gensinde at mødes fysisk med hinanden - er det i høj grad en samfundsmæssig realitet. Det er her, der tjenes penge eksempelvis på køb og salg af oplevelser, bygninger eller udstyr til ens avatar eller virtuelle indbygger. For hovedpersonen Wade Watts - en teenager, der bor i en trøstesløs trailerpark - er det også helt bogstaveligt hans skole, hvor han gratis følger undervisning og har adgang til enhver tænkelig opdagelse eller indsigt. Det vil sige omtrent ligesom nutidens world wide web, bare mere avanceret. Opkobling til OASIS er desuden tilnærmet gratis, selv om VR-udstyret findes i både luksus- og slumversioner. Med reference til et af 00'ernes hypede, men nu hedengangne, online-universer er OASIS som en slags Second Life på speed med multiple og parallelle verdener modelleret efter alt fra konferencecentre til manga- og superheltefilm. Der er plads til enhver fantasi.

Da den excentriske chefprogrammør og skaber af OASIS, James Halliday, dør, sætter han imidlertid det hele på spil. Konkret ved at testamentere sin gigantiske for- >>

“'Ready Player One' er i høj grad en fejring af navnlig 1980'ernes ungdomskultur i Vesten - eller i hvert fald det særlige segment af ungdommen, der voksede op med arkadespil, hjemmecomputere og D&D-rollespil”

INVITATION TAG MED PROSA I BIOGRAFEN

PROSA inviterer medlemmerne med i biografen i både København og Aarhus for opleve instruktøren Steven Spielbergs filmatisering af science fiction-romanen 'Ready Player One', som de fleste virtual reality-entusiaster nok allerede kender.

Steven Spielberg blev ifølge mediet IndieWire på Comic-Con i juli spurgt, hvorfor han var fascineret af Ernest Clines roman.

– Det er det mest fantastiske flashforward og flashback på en og samme tid - til et årti, som jeg var meget involveret i, såvel som en til fremtid, som jeg tror venter for os alle derude, uanset om vi kan lide det eller ej, svarede han.

IndieWire oplyser også, at Ernest Cline aldrig havde forestillet sig, at hans bog ville blive filmatiseret, fordi det net-op ville kræve en instruktør af Steven Spielbergs kaliber.

Program i København

Kl. 17.45-18.15 Billetter udleveres i foyeren i Palads af PROSA
Kl. 18.18-18.28 Velkomst
Kl. 18.30 Filmen går i gang
Varighed ikke oplyst endnu.
Sal 2 med plads til 125.

Program i Aarhus

Kl. 17.45-18.15 Billetter udleveres i foyeren i BioCity af PROSA
Kl. 18.30 Filmen går i gang
Varighed ikke oplyst endnu.
Sal 7.

Tilmelding på www.prosa.dk/arrangementer

Bogoplysninger:

Forfatter: Ernest Cline
 Titel: Ready Player One
 Omfang: 372 sider
 Pris: 74,95 kroner (paperback, engelsk) eller 226,04 kroner (hardback, dansk) – begge via Saxo.com

mue til den person, der kan finde tre nøgler, som han har gemt yderst godt. Millioner af brugere kaster sig herefter ind i en skattejagt, hvor nogle er mere villige til at bruge ufine metoder end andre. Den unge OASIS-fan Wade Watts bliver med ét revet ud af sin dagligdag i slummen og kastet ud i en kamp på liv og død. Dette er historiens omdrejningspunkt, der eksekveres i et hæsblæsende og nervepirrende tempo.

Firserfetich og fankultur møder WoW

'Ready Player One' er i høj grad en fejring af navnlig 1980'ernes ungdomskultur i Vesten – eller i hvert fald det særlige segment af ungdommen, der voksede op med arkadespil, hjemmecomputere og D&D-rollespil. Forfatteren Ernest Cline er som den opdigtede OASIS-skaber James Halliday – og i øvrigt også undertegnede anmelder – født i 1972 og er derfor selv vokset op sammen med

Gary Gygax' Monster Manual, BASIC-programmering og tonerne fra Duran Duran. I sit nostalgitrip er bogen følgelig spækket med referencer til alt fra PacMan og WarGames til Monty Python og spiller dygtigt på fankulturelle referencer. Som når de ivrige skattejægere nærder igennem, eksempelvis ved at memorere deres idols favoritspil og ditto tv-serier og musik, efterligne 1980'ernes tøjstil eller inddеле sig i klaner som i de senere MMORPGs eller online-baserede multiplayer-spil a la World of Warcraft (WoW) med flere.

Samtidig udstiller bogen en verden, hvor mennesker kan være online-"venner" i årevis uden overhovedet at mødes fysisk og se hinanden bag facaden. En verden, hvor man altid kan fremstå med sin egen og nøje konstruerede alternative identitet – hvad enten det handler om at eksperimentere og udleve andre sider af sig selv eller for eksempel om at overvinde begrænsninger på grund af handicap, racisme eller lav social status. Eller med andre ord at flygte fra en ubehagelig eller modsætningsfyldt omverden.

En hyldest til programmører

Sidst, men ikke mindst er 'Ready Player One' en hyldest til både navngivne og unavngivne programmører gennem tiderne – og ikke mindst dem, der har taget sagen i egne hænder i form af at plante budskaber, nøgler eller "easter eggs". Bogens plot med en skattejagt er her endda udtrykkeligt en henvisning til udvikleren Warren Robinett, der i Atari-spillet 'Adventure' fra 1979 indkodede en hemmelig besked – "Created by Warren Robinett" – som en protest imod firmaets daværende politik om ikke at ville kreditere spillets skabere. Siden er der plantet masser af easter eggs med større eller mindre officiel opbakning. De kan udløse alt fra hemmelige levels i spil til humoristiske eller politiske budskaber – eller alternativt give adgang til flere ellers begrænsede funktioner.

Ernest Clines fremtidsvision har både dystopiske og utopiske elementer. På den ene side lever folk i historien med næserne presset mod skærme uden at ænse deres omgivelser og ofte for at flygte fra en begrædelig virkelighed. Det er et koldt samfund med kun begrænset og reel menneskelig kontakt med alt, hvad det indebærer af intimitet, kærlighed og udvikling af social intelligens. Et samfund, hvor private firmaer har fået licens til at selv foretage anholdelser – en såkaldt "corporate arrest" – og idømme straffe såsom tvangsarbejde, hvis en person eller kunde eksempelvis skylder dem penge. Men det er også et samfund, hvor det åbne internet i form af OASIS giver enhver mulighed for at udfolde sig, lære og tjene penge, og hvor der findes en form for beskyttelse af privatlivets fred og ens personlige data. Bortset fra hvis firmaer eller enkeltpersoner for eksempel bryder loven. Og på den måde minder fremtidsvisionen sådan set om vores verden, som vi kender den. Blot med visse træk fremskrevet, karikeret og overdrevet – hvad der netop viser styrken ved klassisk science fiction.

GF Tele IT
samarbejder med Prosa

Forsikringer med overskud

... hos GF er det kunderne,
der deler overskuddet

Vil du også have del i overskuddet?

GF Tele IT er en forsikringsklub specielt for ansatte i tele- og it-branchen. Vi er en del af GF Forsikring, og hvert år gør vi regnskabet op, og kunderne deler overskuddet. Det er det, vi kalder overskud til hinanden.

Det får du hos GF som medlem af Prosa

- Du får del i overskuddet i form af billigere forsikringer det kommende år – også hvis du har haft en skade.
- Du får rabat, når du samler flere forsikringer hos os. Og forebygger du skader, er der også mulighed for rabat.
- Du får nærværende og personlig rådgivning i din forsikringsklub.

GF Tele IT · Strandvejen 59 · 2100 København Ø · Tlf. 86 10 36 00 · www.gfteleit.dk

*Overskud
til hinanden*

Bizar, nytteløs og samfundsændrende forbrugerele

Den årlige forbrugerelektronik-messe CES viste, at hverdagsting ikke længere kun skal være internet-opkoblede - de skal også være smarte. Er det dumt?

Af Dan Mygind, freelancejournalist
[prosabladet@prosa.dk]

"Sidste år annoncerede vi, at alle vores hvidevarer ville blive udstyret med wi-fi. I 2018 vil alle vores hvidevarer blive udstyret med AI."

Marketingdirektør David Vanderwaal talte om LG's produkter på CES-konferencen, men sætningen kunne lige så godt have været generelt møntet på den store årlige messe for forbrugerelektronik, som blev afholdt i Las Vegas i januar.

Sidste år blev konferencen oversvømmet med internet-opkoblede ting og dimser som køleskabe, kaffemaskiner, toaster, spejle, hårbørster etc. Den internet-opkoblede juicepresser Juicero kom til at symbolisere 2017. En godtroende kunde kunne erhverve Juicero for den nette sum af 4.190 kroner (senere nedsat til 2.400 kroner) for efterfølgende at lave juice ud af specielt designede Juicero-pakker med frugt og grøntsager til 30-50 kroner stykket. Juicero tjekkede via internettet, at Juicero-pakkens indhold ikke havde overskredet sidste salgsdato - en oplysning, som også stod på pakken. Den *fantastisk disruptive innovation* fik investorer til at smide mere end 720 millioner kroner efter projektet, som faldt til jorden med et brag, da det viste sig, at det var lige så let at presse juicen ud af pakken med hænderne som med den dyre juicepresser.

De smarte assistenters kamp

Det er nemt at gøre grin med den slags, og der var også nemme ofre i år. Smarte bleer, puder, spejle og kufferter udstyret med sensorer og "intelligens" skulle forbedre eksisterende funktionalitet, men ifølge et stort antal bloggere, journalister og kommentatorer udstillede de blot menneskets dumhed. Men - og her et stort men - foruden de bizarre og nytteløse produkter er der også produkter, som kommer til at ændre vores samfund. Uanset om du er interesseret eller ej.

De smarte assistenter i form af Amazons Alexa og Google Assistant var alle vegne (Apples HomePod var forsinket og nåede ikke med til CES).

Du kan endnu ikke tale dansk til dem, hvilket begrænser efterspørgslen på det danske marked, men i engelsktalende lande trænger de smarte assistenter også ind i hjem, som ikke kun bebos af teknologiglade nørder. Amazons Alexa har hidtil haft størst succes. Ifølge analysevirksomheden Strategy Analytics var eksempelvis 68 procent af interne-tforbundne højttalere kompatible med Alexa. Google ønsker at få del i det marked og havde for første gang sin egen CES-stand. Eller rettere sagt: Der var bygget et treetagers Google-hus foran Las Vegas Convention Center. Huset var selvfølgelig udstyret med alskens hvidevarer og internet-dimser, som kunne kontrolleres via Googles Assistant.

Smarte biler og byer

Det er ikke kun i hjemmet, at assistenterne trænger ind. CES-showet var forvandlet til lidt af et bilshow, hvor smarte biler blev præsenteret af traditionelle bilproducenter som Toyota, Hyundai, Ford og Nissan, ligesom chips-producenter som Nvidia og Qualcomm falbød deres produkter til smarte biler. Toyota annoncerede, at Camry- og Sienna-modellerne vil blive udstyret med Amazons Alexa, ligesom Alexa allerede findes til visse Ford-, Nissan- og BMW-modeller. Googles Assistant kan via Android Auto anvendes i en række bilmodeller.

De smarte biler kommer til at køre rundt i smarte byer, hvor hverdagsting kommunikerer indbyrdes via Internet of Things. Ifølge IHS Technology vil der være 88 smarte byer i 2025. Der var åbenbart allerede 21 smarte byer i 2013, deriblandt byer som Boston, Chicago, London og Amsterdam. Mon ikke den oplysning kommer bag på de fleste indbyggere i de byer?

Til at binde det hele sammen - og indsamle data om alles liv og færden - er der brug for en ordentlig røvfuld båndbredde i det offentlige rum. Her er der store forventninger

Elektronik

De små og store højttalere med mikrofoner vil i de kommende år trænge ind i mange hjem og give folk mulighed for at tale med smarte assistenter.

Foto: Amazon

til 5G-mobiltelefoni, som lover at give download-hastigheder målt i gigabits per sekund. De første 5G-netværk forventes klar om to år. I Danmark er der auktion om 5G-licenserne i løbet af i år. Der var dog ikke megen 5G-teknologi på standene (leverandørerne sparede nok på krudtet til den netop overståede mobilkonference i Barcelona), men der blev talt meget om den kommende 5G-revolution.

Børnesygdomme

Der vil formentlig følge børnesygdomme med 5G-teknologien, ligesom der var børnesygdomme med LG's smarte hvidevarer. Marketingdirektøren David Vanderwaal prøvede gentagne gange at få robot-assistenten Cloi til at svare, men Cloi var måske faldet i søvn og drømte om elektriske får. I hvert fald svarede den ikke altid, hvilket fik David Vanderwaal til at konstatere at "selv robotter kan have dårlige dage".

Hvis man bedømmer LG's smarte hvidevarer og mere generelt idéen om det smarte hjem ud fra David Vanderwaals præsentation, så er det nemt at afskrive det hele som en nytteløs gimmick.

Men vi har en tendens til at overvurdere ny teknologis betydning på kort sigt, men undervurdere effekten af teknologien på lang sigt. Når teknologien ikke lever op til forventningerne og den megen hype, er det nemt at afskrive den – men ofte genopstår den i en ny og forbedret udgave.

Eksempelvis lancerede Microsoft tablets helt tilbage i 2001 på Comdex-messen, forløberen for CES-messen, uden den store succes. Det var først med iPads fra Apple i 2010 og senere Android-tablets, at teknologien slog igennem.

Trods de tekniske uheld med Cloi afsluttede David Vanderwaal sin præsentation med ordene: "Det smarte køkken ændrer alt, det gør alt for dig nemt og ubesværet."

Det var i direkte modstrid med, hvad publikum havde oplevet, men det var, hvad der stod i David Vanderwaals manuskript. Han havde ikke ret, men måske passer hans udsagn om fem eller 10 år?

KVINDERNES VEJ UD AF IT

Den ulige kønsfordeling i it-faget er en historie om uddannelser, som ikke appellerer til kvinderne, men det er også en historie om skævheder på it-arbejdsmarkedet. I anledning af 8. marts har vi undersøgt, hvad status for kvinder i it-faget er anno 2018.

Af Jakob Ruggaard, ledelseskonsulent i PROSA
[jar@prosa.dk]

Kun 14 procent af PROSAs ordinært beskæftigede medlemmer er ifølge lønstatistikken kvinder. Den korte forklaring er, at i takt med at uddannelserne til it-faget har ændret sig, er der blevet færre it-uddannelser, som kvinderne kan se sig selv i og vælger til, selvom de er lige så teknisk dygtige som mændene. Samtidig viser det sig, at kvinderne især søger efter ordnede forhold på arbejdsmarkedet.

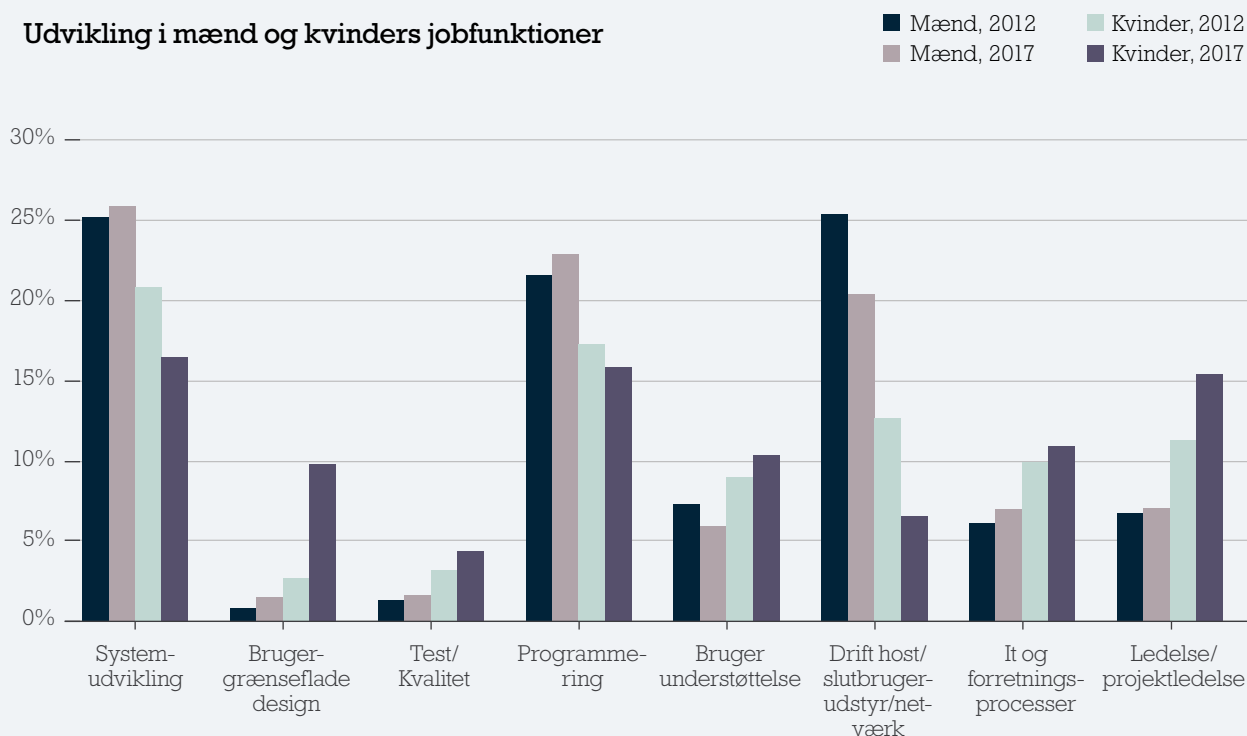
Kvinderne vil have OK-forhold

En meget markant forskel på kvinder og mænd i it-faget er, at kvinderne er markant overrepræsenterede på den overenskomstdækkede del af it-arbejdsmarkedet. Umiddelbart kunne man tro, at det dækkede over en situation, hvor det offentlige it-arbejdsmarked var mere domineret af kvinder end det private. Det er imidlertid ikke tilfældet. Faktisk kan vi se, at kvinderne relativt set fylder næsten det samme på den offentlige og den private del af arbejdsmarkedet. Alligevel er der en konstant og markant overrepræsentation

af kvinder på de overenskomstdækkede arbejdspladser. Hele vejen fra 1998 til 2017 ligger kvinderne jævnt på en overenskomstdækning på 18 procent højere end mændene og 13 procent højere end den generelle overenskomstdækning for alle i it-faget. I 2017 befinder omkring 60 procent af kvinderne sig på overenskomstdækkede arbejdspladser, mens omkring 40 procent af både mændene og af den samlede arbejdsstyrke i it-faget gør det. Her er altså tale om en stor forskel.

Vi har i Danmark stadig kønsrollemønstre, hvor størstedelen af arbejdet i forbindelse med børn varetages af kvinderne i samfundet. Det kan forklare, at kvinderne i så høj grad søger mod overenskomster, som kan sikre barns sygedage og ordentlige vilkår i forbindelse med barsel eksempelvis. Derfor bliver det også klart, at vi bliver nødt til at sikre ordnede forhold på de danske it-arbejdspladser, hvis de skal appellere til begge køn - i hvert fald så længe rollemønstret i forbindelse med barsel er så skævt, som det

Udvikling i mænd og kvinders jobfunktioner

er i dag. Det er afgørende for ligheden i it-faget, at vi sikrer overenskomster og ordnede forhold, så faget ikke udvikler sig til det vilde vesten med skæve arbejdstider, stress og regelløse tilstande for forsørgere.

Der er næsten ligeløn inden for it-faget. Det har ført til flere analyser af, at underrepræsentationen af kvinder i it ikke har noget med arbejdsvilkårene at gøre. Men i lyset af vores nye data tyder det på, at arbejdsvilkårene netop er en forklaring på, at kvinderne ikke vælger it til. Jo mere det lugter af cola, Red Bull, pizza, ujævne arbejdstider og sene nætter, jo færre kvinder.

It-kvinder er ikke datamatikere

Kønsfordelingen på de enkelte it-uddannelser har været meget svingende gennem historien. Nogle uddannelser har været eller har udviklet sig til rene mandeuddannelser, mens andre har haft en bedre historik for at appellere til kvindelige studerende. En af de uddannelser, som tidligere optog og uddannede kvinder i større omfang, var EDB-assistentuddannelsen, hvor der var omkring 25-30 procent kvindelige studerende, hvilket er højt sammenlignet med den allerede lave andel af kvinder i it på lige over 20 procent i slutningen af 1990'erne. Uddannelsen lukker imidlertid i begyndelsen af 90'erne og bliver erstattet af datamatikeruddannelsen. Netop datamatikeruddannelsen tager kvinderne aldrig til sig, og den udvikler sig i retning af en ren mandeuddannelse - en udvikling, som forstærker uligheden i it-faget. I mellemtiden kan vi se en klar tendens til en markant stigning i antallet af kvinder med en lang videregående uddannelse inden for it. Det drejer sig især om cand.it-uddannelsen, der tiltrækker mange kvindelige studerende, og som på den måde virker som en af nøglerne til at bringe kvinderne ind i faget i større omfang. Stigningen har været støt fra 2012 til 2017, og der

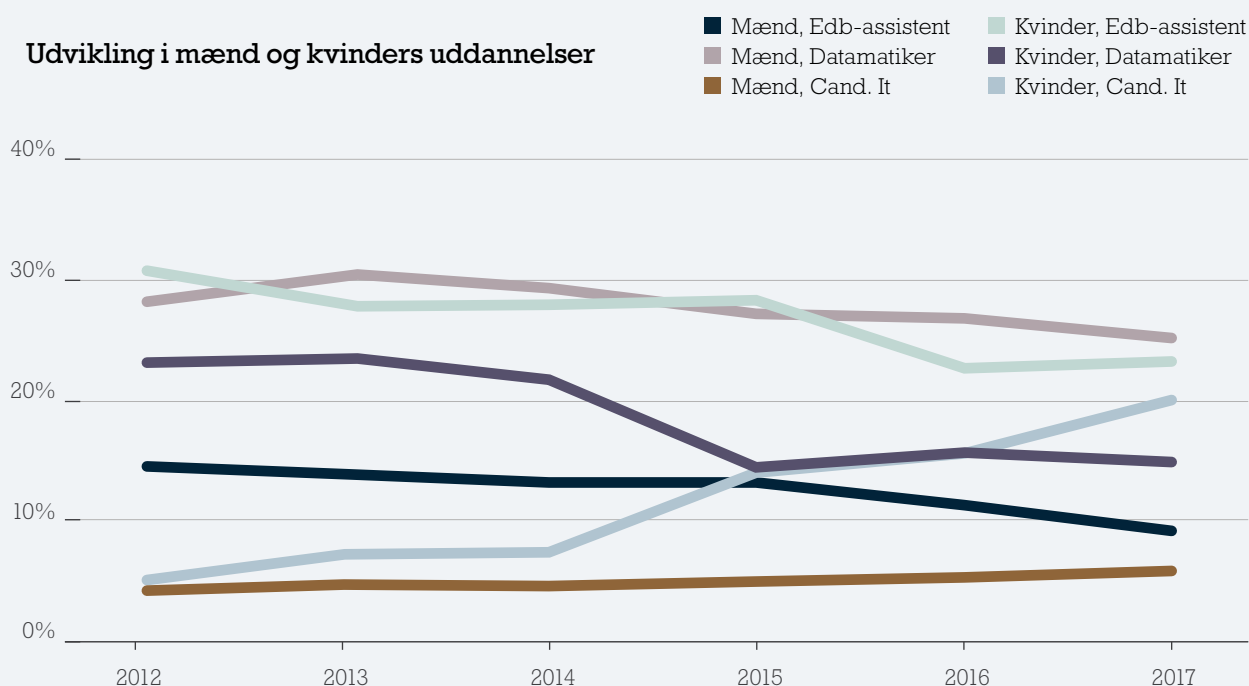
er ingen tegn på, at den udvikling ikke fortsætter. Derfor arbejder vi også aktivt på at skabe bedre rammer for den medlemsgruppe.

Forretning, ledelse og design

Kvinder arbejder heller ikke i de samme jobfunktioner som mænd på it-arbejdsmarkedet. Mænd arbejder oftest inden for programmering og systemudvikling - to områder, der typisk betragtes som de tunge dele af it-faget eller it-fagets tekniske kerne. Kvinderne er til gengæld overrepræsenterede inden for ledelse/projektledelse, it og forretningsprocesser og (især) brugergrænsefladedesign. De fleste af de områder ligger lavt på lønniveau sammenlignet med de "tungere" dele af it-faget, hvor kvinder er sjældne. Så her støder vi på endnu en ulighed på it-arbejdsmarkedet. Det er til gengæld positivt, at vi har et fag med kvindelige ledere og projektledere, når det er så ulige som udgangspunkt. Det ville være bekymrende, hvis kvinderne systematisk var ekstra underrepræsenterede inden for højtlønsområderne af faget.

Det første skridt er at forstå og anerkende, hvor ulighederne er. Dernæst skal vi udvikle stærke løsninger på dem i vores udvalg og igennem samarbejdet med andre fagforeninger, institutioner, uddannelser og arbejdsgivere. Kvinder er fuldt ud lige så dygtige til it som mænd, varetager nu som tidligere tunge tekniske dele af it-faget og er solidt repræsenteret på matematikuddannelserne på universiteterne. Men lige nu er der en tendens til, at de vælger de "tunge" it-uddannelser fra såvel som faget som helhed. Det skal vi finde løsninger på. Vi skal blandt andet indrette studiemiljøet på en måde, så vi ikke skræmmer de kvinder væk, som kommer ind, og sikre et arbejdsmarked med ordnede forhold, som ikke gør det svært at være it-professionel og forsøger.

Udvikling i mænd og kvinders uddannelser

DEL DIN LØN FOR LIGELØN

Fagbevægelsen går i anledning af 8. marts sammen om at sætte fokus på lønåbenhed som vejen til ligeløn. Uden at vi kender hinandens løn, kommer uforklarlige lønforskelle ikke frem i lyset. En kampagne, en konference og en stor medlemsfest sætter fokus på problemet.

Af Amalie Bonde Jørgensen, organiseringskonsulent i PROSA
[abj@prosa.dk]

"Hvad har dit hus kostet?", "Hvordan gik din fødsel?" eller "Hvilken størrelse bruger du?" er for mange mindre intime spørgsmål end "Hvad får du i løn?". Løn er et privat, ømtåleligt og nogle steder endda ildeset samtaleemne. En ny rapport fra Institut for Menneskerettigheder viser, at seks ud af ti ikke taler om løn med deres kolleger. Netop det vil PROSA og 33 andre fagforeninger på tværs af hovedorganisationerne LO, FTF og AC gøre op med i et fælles initiativ i anledning af Kvindernes Internationale Kampdag, 8. marts. I kampagnen #Deldinløn slår organisationerne et fælles slag for, at lønåbenhed er vejen til ligeløn. Hvis du ikke ved, hvad kollegerne tjener, kommer uforklarlige lønforskelle mellem køn, etnicitet eller ansættelsesform heller ikke frem i lyset. Hvis du kender kollegernes løn, kan I i stedet bruge den viden til at forhandle jer op som kollektiv.

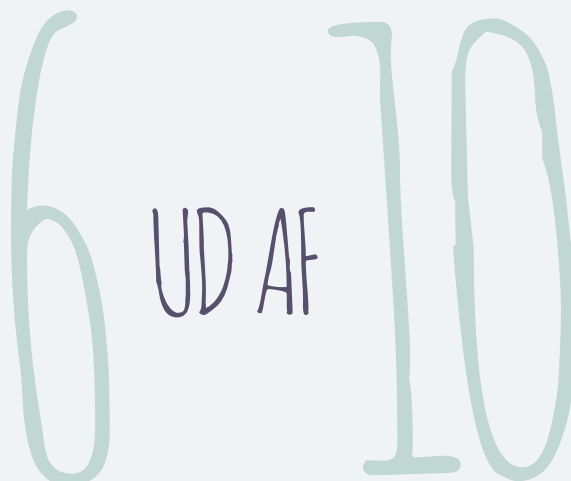
Medlemmerne skal med

Derfor opfordrer de 34 organisationer til, at medlemmerne deler lønsedler eller gode idéer til at tale om løn med kollegerne under hashtagget #Deldinløn. Formålet er dels at sætte en debat i gang, dels at inspirere med konkrete metoder til større lønåbenhed lokalt. Men måske siger din chef, at I ikke må tale om løn? Heldigvis fastslår ligelønsloven, at medarbejdere både har ret til at diskutere løn og dele lønoplysninger indbyrdes.

Til et stort medlemsarrangement i Den Sorte Diamant i København kan medlemmer fra de 34 forbund derfor mødes, diskutere og blive klogere på, hvordan lønåbenhed kan komme på dagsordenen på arbejdspladserne. Arrangementet fungerer som et åbent hus med paneldebat mellem arbejdsgivere, tillidsfolk og forskere, underholdning og workshops, hvor deltagerne får redskaber med hjem til arbejdspladsen.

Men det skal politikerne og arbejdsgiverne også

Men ansvaret for at større lønåbenhed er i sidste ende aldrig de ansattes. Derfor inviterer initiativet 8. marts til en stor konference på Christiansborg. Gennem oplæg, debat

Så mange taler aldrig med deres kolleger om løn viser en rapport fra Institut for Menneskerettigheder.

og en analyse fra VIVE om lovgivning fra andre lande vil der blive lagt pres på politikerne for en stærkere lovgivning. Blandt andet med krav om, at arbejdsgivere af en vis størrelse skal fremlægge ligelønsindeks eller offentliggøre lønoplysninger på generelt plan. Strategien er, at de 34 forbund tilsammen kan lægge et stærkere pres, end de kan hver for sig.

#Deldinløn

Vil du være med? Del din løn eller din historie om lønåbenhed med #Deldinløn, så du kan være med til at bryde tabuet eller lade andre lære af dine og kollegernes gode erfaringer. Jo flere der deler, jo nemmere bliver det at udrydde myter, flovhed og uforklarlige lønforskelle.

Kommentar:

Hvor skal PROSA hen? – En kommentar til en fusion mellem LO og FTF

Af Niels Frølich, bestyrelsesmedlem af PROSA/ØST
[prosabladet@prosa.dk]

Jo nærmere man kommer fagbevægelsens øvre lag, får man ofte det svar, at sammenslutningen vil styrke fagbevægelsen. Med styrke mener man i disse lag styrke over for det politiske system, der efterhånden nærmest behandler fagbevægelsen på lige fod med andre interesseorganisationer som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening. Men fagbevægelsens styrke bestemmes alene af to faktorer: Antallet af medlemmer og disses vilje til i sidste instans at lamme produktionen.

PROSA har sammen med Finansforbundet og en række andre mindre FTF-fagforbund sagt nej til en sammenslutning af FTF og LO på det foreliggende grundlag. Hvis fusionen ikke bliver til noget, fortsætter PROSA som medlem af FTF.

Hvad skal PROSA så stille op? Skal man forblive i en fusioneret hovedorganisation med fare for inden for en overskuelig årrække at blive opslugt af et andet forbund (de foreslåede vedtægter til den nye hovedorganisation giver blandt andet mulighed for tvangsoverflytninger til andre medlemsforbund), mens de af vore medlemmer, der har en mellemlang eller længerevarende uddannelse, siver over i Dansk Magisterforening eller IDA? Skal man stå uden for alle hovedorganisationer og dermed ikke længere kunne

deltage i udvalg, nævn osv., der er betinget af medlemskab af en hovedorganisation? Eller skal man søge optagelse i Akademikernes Centralorganisation, som bliver den anden af to hovedorganisationer efter en fusion?

Et argument for at forblive i en fusioneret hovedorganisation kunne være en analyse, der sagde, at lønmodtagerne overalt i den vestlige verden er i defensiven, og at overenskomster er det sidste værn for de rettigheder, der er tilbage efter neoliberalismens hærgen. Prisen kunne så på sigt være, at PROSA ophørte med at eksistere.

Et argument for at søge optagelse i AC er, at sammensætningen af PROSAs medlemsskare allerede nu viser, at medlemmer med mellemlang og videregående uddannelser udgør cirka 30 procent, men hvad, der er vigtigere er, at denne procentdel stiger med faldende alderskategori, dvs. man kan forvente at disse medlemskategorier over tid vil udgøre en stadigt stigende andel af medlemsskaren. Et mål for PROSA er jo stadig at samle alle it-folk i Danmark i et forbund eller en organisation, og det mål ville man måske komme nærmere ved medlemskab af AC, fordi denne organisation i forvejen har dataloger og software- og andre it-ingeniører som medlemmer af sine medlemsforbund.

Kommentar:

Hovedbestyrelsen anbefaler, at PROSA tilslutter sig Nyt LO

Af Thomas Kølle, bestyrelsesmedlem af PROSA/ØST
[thomas.kolle@gmail.com]

Den største interne debat i PROSA i år har helt sikkert handlet om hovedorganisation. Denne debat er vigtig for dig, fordi du snart skal stemme i en urafstemning om emnet. PROSA er medlem af FTF, der efter alt at dømme bliver fusioneret ind i LO i løbet af i 2018. Problemstillingen skaber utryghed i PROSA, der på grund af størrelse og position passer relativt dårligt ind i denne nye hovedorganisation. Det eneste reelle alternativ ville være at prøve at komme med i AC, men denne hovedorganisation er hovedsageligt for akademikere. Her er den korte videregående uddannelse Datamatikeren, som er PROSAs ryggrad, måske ikke acceptabel. På den anden side kunne der måske laves undtagelser igennem forhandling.

Jeg tror, tiden nu er inde til at starte en bredere debat i PROSA. Lave debatmøder, hvor både AC og LO bliver inviteret. Måske ved vi mere, hvis vi venter, men tiden løber fra os, og til sidst ender vi med, at debatten kun har været ordentligt debatteret i hovedbestyrelsen. Bred debat vil svække uroen på alle sider, uanset om man på nuværende tidspunkt ser AC eller Nyt LO som det bedste alternativ.

Hvis PROSA ikke laver debatmøder, vil jeg prøve igennem min lokalafdeling, PROSA/øst, at få lavet disse. Jeg håber, at du sammen med mig vil deltage i debatten, så vi alle er bedst muligt klædt på, når PROSAs videre skæbne højst sandsynligt skal afgøres ved en urafstemning.

SØRG FOR AT HOLDE DIN FERIE

Du skal, hvis du ønsker det, holde din resterende ferie inden den 30. april. Som ledig kan du ikke overføre feriepenge til det nye ferieår.

Af Vivian Andersen, A-kasseleder
[via@prosa.dk]

Hvis du er ledig, har haft arbejde i 2016 og har optjent feriepenge, kan du, hvis du ønsker det, holde ferien inden den 30. april 2018. Som ledig har du ikke mulighed for at overføre feriedage til det nye ferieår.

Du kan også have dage med ret til feriedagpenge, som du har optjent i 2016. Du vælger naturligvis selv, om du vil holde ferie med feriedagpenge.

Hvis du er ledig, skal du huske at melde ferie til jobcentret og a-kassen, lige så snart du ved, hvornår du holder ferie. Du skal senest give besked, 14 dage før din ferie begynder.

Feriedagpenge fra a-kassen

Du optjener feriedagpenge i din ledighedsperiode. Vi skriver til dig i løbet af april og informerer dig om, hvor mange dage du har optjent med ret til feriedagpenge fra 1. maj 2018. Hvis du blev ledig i løbet af 2017, kan du have ret til både feriepenge fra en arbejdsgiver og feriedagpenge fra a-kassen. Den ferie, du har optjent hos en arbejdsgiver, skal holdes først. For at have ret til feriedagpenge skal du også have ret til dagpenge.

I 2017 optjener du ikke længere feriedagpenge på baggrund af sygedagpenge. Det kan have stor betydning, specielt hvis du har været sygemeldt i en længere periode.

Ny ferielov

Vi ved endnu ikke, hvilken indflydelse den nye ferielov vil få i forhold til reglerne om feriedagpenge, der jo ikke følger de samme regler som ferieloven. I princippet er feriedagpenge det samme som dagpenge. Den eneste forskel er, at man rent faktisk har mulighed for at holde ferie uden at skulle stå til rådighed for arbejdsmarkedet i perioden. Det vil eksempelvis sige, at feriedagpenge ikke overføres til Feriekonto.

Nyuddannedes dagpengesats kan beregnes efter seks måneder

Er du nyuddannet, kan du få beregnet en dagpengesats efter seks måneder, fra din dagpengeret er begyndt. I givet fald skal du have indberettet mindst tre måneders indtægt i SKATs indkomstregister, efter din uddannelse er afsluttet – altså ikke kun fra din dagpengeretsdato. Det kan eksempelvis være aktuelt for dig, der har fulgt en uddannelse, som er normeret til 18 måneder, men allerede afslutter din uddannelse efter 16 måneder. Beregningen sker udelukkende på baggrund af indtægt, du har efter uddannelsens afslutning, og under forudsætning af, at der er indberettet mindst tre måneders løn. Det behøver ikke være fuldtidsarbejde. Det er også en forudsætning, at satsen vil blive højere end dimittendsatsen. Bliver den ikke det, fortsætter du med at modtage dimittendsatsen.

Denne beregningsregel omfatter kun dimittender. Det vil sige, at man som ledig kun kan få beregnet en dagpengesats ud fra følgende situationer:

1. Nyindplacering på baggrund af indkomst.
2. Genindplacering på baggrund af 1.924 løntimer.
3. Hvis du skifter forsikringsstatus fra fuldtids- til deltidsforsikret medlem af a-kassen.

Her skal vi altid beregne på de 12 bedste måneder inden for de seneste 24 måneder (i medlemsperioden). Hvis der ikke er 12 måneder, skal vi beregne på de måneder, der er. Det vil sige, at vi kan beregne en dagpengesats på baggrund af kun en måneds arbejde, og satsen gælder i hele indplaceringen.

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

Improving Agile Retrospectives: Helping Teams Become More Efficient

Loeffler

ISBN 9780134678344

In this book, leading agile coach/trainer Loeffler combines practical guidance, proven practices, and innovative approaches for maximizing value of retrospectives for your team—and entire organization. Apply his powerful techniques in any project, agile or otherwise. These techniques offer exceptional value from “lessons-learned” workshops in traditional project management to enterprise-wide change management.

Vejl. pris 295,-

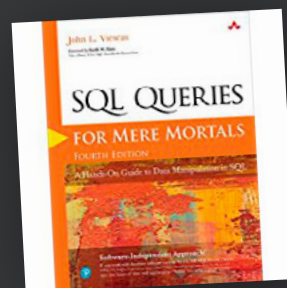
PROSA special 40% rabat 178,-

SQL Queries for Mere Mortals

John Viescas

ISBN 9780134858333

This book has earned worldwide praise as the clearest, simplest tutorial on writing effective queries with the latest SQL standards and database applications. Now updated this hands-on classic with even more advanced and valuable techniques. Step by step, Viescas guides you through creating reliable queries for virtually any current SQL-based database. Demystifies all aspects of SQL query writing, from simple data selection and filtering to joining multiple tables and modifying sets of data.

Vejl. pris 420,-

PROSA special 40% rabat 252,-

Head First “Learn to Code”

Freeman

ISBN 9781491958865

With this you'll learn how to think computationally and to write code to make your computer, mobile device, or anything with a CPU do things for

you. Using Python programming language, you'll learn the core concepts of programming as well as many fundamental topics from computer science: data structures, storage, abstraction, recursion, and modularity.

Vejl. pris 454,- **PROSApris 318,-**

Making Data Visual

Fisher

ISBN 9781491928462

You have a mound of data front of you and a suite of computation tools at your disposal. Which parts of the data actually matter? Where is the insight hiding? If

you're a data scientist trying to navigate the murky space between data and insight, this practical book shows you how to make sense of your data through high-level questions, well-defined data analysis tasks, and visualizations.

Vejl. pris 363,- **PROSApris 258,-**

Programming RUST

Blandy-Orendorff

ISBN 9781491927281

Rust is a new systems programming language that combines the performance and low-level control of C and C++ with memory safety and thread safety. Rust's modern, flexible types ensure your program is free of null pointer dereferences, double frees, dangling pointers, and similar bugs, all at compile time, without runtime overhead.

Vejl. pris 545,- **PROSApris 378,-**

FACTUM

BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

Arbejdsliv og personlig udvikling > København & Aarhus > 13. & 21. marts

Sådan får du mere i løn

Kom til et inspirerende minikursus og få tips og tricks til at få mere ud af individuel lønforhandling.

Løn og arbejdsvilkår er altid til forhandling. Det gælder om at være velforberedt og spille spillet med is i maven. Kom til et inspirerende minikursus og få tips og tricks til at få mere ud af individuel lønforhandling. Du får styr på planlægning, strategi og teknik samt gode råd, der vil kunne mærkes i lønningsposen. Kom til en informativ og underholdende aften med teori og øvelser.

Underviser

PROSAs jurist **Jesper Borre**

Dato Tirsdag 13. marts kl. 17.00-20.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Underviser

PROSAs jurist **Camilla Winther**

Dato Onsdag 21. marts kl. 17.00-20.00
Sted PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Aabyhøj

Kommunikation og forretning > København > 4. april

Få styr på din indbakke

Er du på bagkant med din indbakke?
Føler du dig distraheret af indkomne mails?
Fjerner mails dit fokus fra vigtige opgaver?
Sætter e-mails dagsordenen for din arbejdsdag?

Workshoppen viser dig, hvordan din indbakke kan blive et effektivt arbejdsværktøj i stedet for noget, der selv tager styringen. Ved hjælp af lettilgængelige teknikker, du vil få præsenteret under kurset, vil du kunne opnå mærkbare forandringer med det samme. Konkret tidsbesparelser på mellem 20 minutter og 2 timer om dagen, hvis du følger rådene fra oplægsholderen.

Underviser

Christina W. Schnohr er ekspert i personlig effektivitet og balance i arbejdslivet. På den baggrund har hun udviklet denne workshop for dig, der bruger mail som et dagligt arbejdsredskab.

Dato Onsdag 4. april kl. 17.00-19.30
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Arbejdsliv og personlig udvikling > København > 21. marts

Søvn og trivsel

Cirka halvdelen af alle danskere lider af 'dårlig søvnkvalitet'. Så hvis du vender og drejer dig i sengen, er du langt fra den eneste. Under søvnen sker der en lang række forskellige processer, som alle har stor betydning for dit helbred og din psyke. Søvn er den rene naturmedicin, der holder humøret højt og sygdomme fra døren. Helt uden bivirkninger. Vær god ved søvnen – så er den også god ved dig. Du tænker måske, at du kan sove, når du bliver gammel. Eller at søvnproblemer går over med tiden. Men sådan er det ikke. En god nattesøvn er en kunst.

Oplæggets formål er at give deltagerne øget viden om normal søvn og søvnforstyrrelser. Der tages udgangspunkt i den seneste forskning på området, med fokus på gode råd samt brugbare teknikker til at forbedre din egen søvn.

Underviser

Mikael Rasmussen er specialiseret i stress, trivsel, psykisk arbejdsmiljø og søvnens indvirkning på disse. Som foredragsholder og søvneksperter i medierne har han en mission om at få danskerne til at sove bedre.

Dato Onsdag 21. marts kl. 17.00-20.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Sådan håndterer du det grænseløse arbejde

Er du ramt af en tsunami af arbejdsopgaver? Hvem sætter kursen i dit liv? Har du balance mellem dit arbejde og privatliv?

- > På dette kursus får du konkrete værktøjer til at håndtere det grænseløse arbejdsliv. Vi arbejder med tid, mål, døgnrytme og rum.
- > Bliv tidsvogter. Tidsvogteren har overblik over sin tid og mestrer realistisk planlægning.
- > Bliv pilot. Piloten vælger livs- og arbejdskurs. Sæt kursen i dit liv, før andre gør det for dig.
- > Bliv dirigent. Dirigenten lever og arbejder i egen rytme.
- > Bliv æstetiker. Æstetikerne vælger de rette omgivelser.

Underviser

Camilla Kring er civilingeniør og ph.d. i balancen mellem arbejdsliv og privatliv. Hun er indehaver af Super Navigators ApS, hvor målet er at skabe verdens bedste arbejdspladser.

Dato Torsdag 22. marts kl. 17.00-21.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

< På dette kursus får du konkrete værktøjer til at håndtere det grænseløse arbejdsliv. >

< Scaled Agile Framework (SAFe) er det rammeværk, som i de seneste år har vundet den største udbredelse. >

SAFe

– sådan kan man køre store projekter

I mange år har det set ud til, at det kun var for små virksomheder og små teams. I den store skala har de traditionelle metoder stadig været de foretrukne. På det seneste er der dog fremkommet en del rammeværker, som skaber fundamentet for at kunne skalere agile metoder, så de kan anvendes i udvikling og vedligeholdelse af selv meget store produkter, der beskæftiger hundreder eller måske tusinder af medarbejdere.

Scaled Agile Framework (SAFe) er det rammeværk, som i de seneste år har vundet den største udbredelse. Man behøver ikke længere kigge misundeligt på kollegerne i de små adrætte opstartsvirksomheder. Alle kan anvende agil udvikling, til gavn for både medarbejdere og virksomheder.

Underviser

Bent Jensen er partner i konsulentvirksomheden BestBrains og har i mange år hjulpet virksomheder og teams med at gøre udvikling mere produktiv til gavn for virksomhed og kunder. Og til en sjovere og mere inspirerende aktivitet for de, der deltager.

Dato Mandag 9. april kl. 17.30-20.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kommunikation og forretning > København > 10. april

Facilitering og mødeledelse

Sådan bliver du en overbevisende og interessant mødeleder, som har styr på planlægning og afvikling af møder og workshops. Du får enkle metoder og effektive tjeklister samt mulighed for at prøve nogle af tingene af i praksis.

Du får inspiration til:

- > Planlægning, strukturering og afvikling af møder
- > Inddragelse af deltagere (herunder håndtering af tidsrøvere)
- > Indsigt i tænkestile, så du rammer målgruppen
- > Netværksøvelser (som du efterfølgende kan bruge selv)
- > Optimering af din personlig gennemslagskraft
- > Virkemidler til interessante oplæg

Underviser

Helle Dyrby Høy har siden 2008 drevet firmaet Danish Mind. Her coacher og træner hun chefer og projektledere fra erhvervsliv, organisationer og styrelser, så de fremtræder overbevisende og interessant med klart definerede budskaber, som rammer målgruppen. Helle har 17 års erfaring fra TV 2/Danmark og er derudover menneskekender, som forstår at spotte og udfolde de personlige styrker hos det enkelte menneske.

Dato Tirsdag 10. april kl. 17.00-21.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

◀ **Sådan bliver du en overbevisende og interessant mødeleder, som har styr på planlægning og afvikling af møder og workshops.** ▶

Kommunikation og forretning > Roskilde > 15. maj

◀ **Vi spilder utroligt megen tid i møder, som kunne være brugt bedre og mere produktivt.** ▶

Sådan undgår du dårlige møder

Vi spilder utroligt megen tid i møder, som kunne være brugt bedre og mere produktivt. Man kan selvfølgelig undgå det ved at blive væk. Men det er ikke altid en mulighed. Derfor er det vigtigt at kende årsagerne til, at så mange møder er spild af tid. Og vide, hvad man selv kan gøre for at forbedre kvaliteten og oplevelsen, hvad enten man er mødedeltager eller mødeleder.

Få gennemgået de største faldgruber og få en række praktiske anvisninger på, hvordan man omgående kan opnå forbedringer.

Underviser

Bent Jensen er partner i konsulentvirksomheden BestBrains og har i mange år hjulpet virksomheder og teams med at gøre udvikling mere produktiv til gavn for virksomheder og deres kunder og til en sjovere og mere inspirerende aktivitet for dem, der deltager.

Dato Tirsdag 15. maj kl. 17.30-20.00
Sted Café Florenz, Algade 13, 4000 Roskilde

Kalender mar-apr 2018

Dato	By	Emne
12. marts	Aarhus	Intro til Angular JS
12. marts	København	Photoshop for øvede
13. marts	København	GirlzNight: Pengetyper og økonomi
13. marts	København	Sådan får du mere i løn
13. marts	København	Byg en arduino-robot
14. marts	København	Tilfreds med arbejdslivet?
15. marts	Korsør	Forhandlingsteknik
15. marts	København	Certificeringslæsning
19. marts	København	Nyt fra fronten: Unity, neurale netværk og kortdata
20. marts	København	Mental træning og mindfulness
21. marts	Aarhus	Sådan får du mere i løn
21. marts	København	Søvn og trivsel
22. marts	København	Sådan håndterer du det grænseløse arbejdsliv
22. marts	København	Henrik Kramshøj underholder
27. marts	København	Functional Copenhagensers Meetup Group
27. marts	København	Byg en arduino-robot
28. marts	København	Forpremiere: Ready Player One
28. marts	Aarhus	Forpremiere: Ready Player One
4. april	København	Få styr på din indbakke
5. april	Aarhus	Kursus i Unity 3D
9. april	København	SaFe - Sådan kan man køre store projekter agilt
10. april	København	Facilitering og mødeledelse
10. april	København	Byg en arduino-robot
11. april	København	Peptalk og staldtips for iværksættere
12. april	Aarhus	Styr på kaos - effektivitet i en kaotisk hverdag
17. april	Odense	Ansættelsesret I og II
17. april	København	Præsentationsteknik (hold I og II)
24. april	København	Functional Copenhagensers Meetup Group
24. april	København	Byg en arduino-robot
25. april	Ballerup	Styr på kaos - problemløsning når det brænder

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger
Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

PROSA

Forbundet af It-professionelle

København - Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15 Tlf.: 33 36 41 41
mandag dog kl. 10-15 Fax: 33 91 90 44

Morten Rønne
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

Aarhus
Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Niels Bertelsen
Formand
Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Carsten Larsen
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 38
Mobil: 29 62 02 95
E-mail: cla@prosa.dk

Odense
Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

Hanne Lykke Jespersen
Næstformand
Direkte: 33 36 41 34
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hjj@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær
Direkte: 87 30 14 10
Mobil: 22 88 72 62
E-mail: hja@prosa.dk

E-mail:
medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA/CSC
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS
Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/OFFENTLIG
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
Overgade 54, 5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

“Da vi begyndte at identificere de ledere, der altid er i en gruppe af mennesker, og aktivere dem, så skete der noget”

Zack Exley
Læs mere fra side 12

Afsender: PortoService, Fabriksvej 6, 9490 Pandrup

POST

DANMARK

PP

Sorteret magasinpost MMP
ID-nr. 42091

Ændringer vedr. abonnement ring venligst 3336 4141 eller e-mail til: bladservice@prosa.dk